

LOIS, DÉCRETS ET RÈGLEMENTS — WETTEN, DECRETEN EN VERORDENINGEN

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES

F. 91 — 2790

5 AOUT 1991.

Loi sur la protection de la concurrence économique (1)

BAUDOUIN, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Les Chambres ont adopté et Nous sanctionnons ce qui suit :

CHAPITRE Ier

Définitions

Article 1er

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

a) entreprise : toute personne physique ou morale poursuivant de manière durable un but économique;

b) position dominante : la position permettant à une entreprise de faire obstacle au maintien d'une concurrence effective en lui fournissant la possibilité de comportements indépendants dans une mesure appréciable vis-à-vis de ses concurrents, clients ou fournisseurs;

c) Ministre : le Ministre qui a les Affaires économiques dans ses attributions.

CHAPITRE II

Pratiques de concurrence

Section 1re

Pratiques restrictives de concurrence

Art. 2

§ 1er. Sont interdits, tous accords entre entreprises, toutes décisions d'associations d'entreprises et toutes pratiques concertées qui ont pour objet ou pour effet d'empêcher, de restreindre ou de fausser de

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

N. 91 — 2790

5 AUGUSTUS 1991.

Wet tot bescherming van de economische mededinging (1)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

HOOFDSTUK I

Definities

Artikel 1

Voor de toepassing van deze wet dient er verstaan te worden onder :

a) onderneming : alle natuurlijke of rechtspersonen, die op duurzame wijze een economisch doel nastreven;

b) machtspositie : de positie die een onderneming in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging te verhinderen en het haar mogelijk maakt zich, jegens haar concurrenten, afnemers of leveranciers, in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen;

c) Minister : de Minister die de Economische Zaken in zijn bevoegdheid heeft.

HOOFDSTUK II

Mededingingspraktijken

Afdeling 1

Restrictieve mededingingspraktijken

Art. 2

§ 1. Zijn verboden alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemingsverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke ertoe strekken of ten gevolge

(1) *Session 1989-1990.*

Chambre des représentants.

Documents parlementaires. — Projet de loi, n° 1282/1. — Amendements, n°s 1282/2, 3, 4 et 5. — Rapport, n° 1282/6.

Annales parlementaires. — Discussion. Séance du 27 mars 1991. Adoption. Séance du 28 mars 1991.

Session 1990-1991.

Sénat

Documents parlementaires. — Projet de loi transmis par la Chambre des Représentants, n° 1289/1. — Rapport, n° 1289/2. — Amendements, n°s 1289/3 à 8.

Annales parlementaires. — Discussion. Séance du 12 juillet 1991. Adoption. Séance du 13 juillet 1991.

(1) *Zitting 1989-1990.*

Kamer van volksvertegenwoordigers.

Parlementaire stukken. — Ontwerp van wet, nr. 1282/1. — Amendementen, nrs 1282/2, 3, 4 en 5. — Verslag, nr. 1282/6.

Parlementaire handelingen. — Bespreking. Vergadering van 27 maart 1991. — Aanneming. Vergadering van 28 maart 1991.

Zitting 1990-1991.

Senaat

Parlementaire stukken. — Ontwerp van wet overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, nr. 1289/1. — Verslag, nr. 1289/2. — Amendementen, nrs. 1289/3 tot 8.

Parlementaire handelingen. — Bespreking. Vergadering van 12 juli 1991. — Aanneming. Vergadering van 13 juli 1991.

manière sensible la concurrence sur le marché belge concerné ou dans une partie substantielle de celui-ci et notamment ceux qui consistent à :

- a) fixer de façon directe ou indirecte les prix d'achat ou de vente ou d'autres conditions de transaction;
- b) limiter ou contrôler la production, les débouchés, le développement technique ou les investissements;
- c) répartir les marchés ou les sources d'approvisionnement;
- d) appliquer, à l'égard de partenaires commerciaux, des conditions inégales à des prestations équivalentes en leur infligeant de ce fait un désavantage dans la concurrence;
- e) subordonner la conclusion de contrats à l'acceptation, par les partenaires, de prestations supplémentaires qui, par leur nature ou selon les usages commerciaux, n'ont pas de lien avec l'objet de ces contrats.

§ 2. Les accords ou décisions interdits en vertu du présent article sont nuls de plein droit.

§ 3. Toutefois, les dispositions du § 1er du présent article peuvent être déclarées inapplicables :

- à tout accord ou catégorie d'accords entre entreprises,
- à toute décision ou catégorie de décisions d'associations d'entreprises, et
- à toute pratique concertée ou catégorie de pratiques concertées

qui contribuent à améliorer la production ou la distribution ou à promouvoir le progrès technique ou économique ou qui permettent aux petites et moyennes entreprises d'affermir leur position concurrentielle sur le marché concerné ou sur le marché international, tout en réservant aux utilisateurs une partie équitable du profit qui en résulte et sans toutefois :

- a) imposer aux entreprises intéressées des restrictions qui ne sont pas indispensables pour atteindre ces objectifs;
- b) donner à ces entreprises la possibilité, pour une partie substantielle des produits en cause, d'éliminer la concurrence.

Art. 3

Est interdit le fait pour une ou plusieurs entreprises d'exploiter de façon abusive une position dominante sur le marché belge concerné ou dans une partie substantielle de celui-ci.

Ces pratiques abusives peuvent notamment consister à :

- a) imposer de façon directe ou indirecte des prix d'achat ou de vente ou d'autres conditions de transaction non équitables;
- b) limiter la production, les débouchés ou le développement technique au préjudice des consommateurs;
- c) appliquer à l'égard de partenaires commerciaux des conditions inégales à des prestations équivalentes, en leur infligeant de ce fait un désavantage dans la concurrence;

hebben dat de mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst en met name die welke bestaan in :

- a) het rechtstreeks of zijdelings bepalen van de aan- of verkoopprijzen of van andere contractuele voorwaarden;
- b) het beperken of controleren van de productie, de afzet, de technische ontwikkeling of de investeringen;
- c) het verdelen van de markten of van de voorzieningsbronnen;
- d) het ten opzichte van handelspartners toepassen van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hen daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging;
- e) het afhankelijk stellen van het sluiten van overeenkomsten, van de aanvaarding door de handelspartners van bijkomende prestaties welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

§ 2. De krachtens dit artikel verboden overeenkomsten of besluiten zijn van rechtswege nietig.

§ 3. De bepalingen van § 1 van dit artikel kunnen echter buiten toepassing worden verklaard :

- voor elke overeenkomst of groep van overeenkomsten tussen ondernemingen,
- voor elk besluit of groep van besluiten van ondernemingsverenigingen, en
- voor elke onderling afgestemde feitelijke gedraging of groep van gedragingen

die bijdragen tot verbetering van de productie of van de verdeling of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang of die de kleine en middelgrote ondernemingen de mogelijkheid bieden om hun concurrentiepositie op de betrokken markt of op de internationale markt te verstevigen, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen :

- a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn;
- b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken producten de mededinging uit te schakelen.

Art. 3

Het is verboden dat één of meer ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan.

Dit misbruik kan met name bestaan in :

- a) het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan- of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden;
- b) het beperken van de productie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de verbruikers;
- c) het toepassen ten opzichte van handelspartners, van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging;

d) subordonner la conclusion de contrats à l'acceptation, par les partenaires, de prestations supplémentaires, qui, par leur nature ou selon les usages commerciaux, n'ont pas de lien avec l'objet de ces contrats.

Art. 4

Les pratiques visées à l'article 2, § 1er, et à l'article 3 sont qualifiées ci-après de pratiques restrictives de concurrence.

Art. 5

§ 1er. L'inapplicabilité de la présente section est réputée acquise jusqu'à preuve du contraire, lorsque les entreprises y participant répondent individuellement aux conditions prévues à l'article 12, § 2, de la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises.

§ 2. Par dérogation au § 1er, la condition relative au chiffre d'affaires annuel prévue à l'article 12, § 2, de la loi précitée, n'est pas retenue en ce qui concerne les banques, les établissements de crédit et autres établissements financiers.

Art. 6

§ 1er. Le Conseil de la concurrence peut constater, sur demande des entreprises ou associations d'entreprises intéressées, qu'il n'y a pas lieu pour lui, en fonction des éléments dont il a connaissance, d'intervenir à l'égard d'un accord, d'une décision ou d'une pratique concertée en vertu de l'article 2, § 1er, ou de l'article 3 de la présente loi.

§ 2. Le Roi détermine les modalités d'introduction des demandes d'attestation négative visées au § 1er.

Art. 7

§ 1er. Les accords, décisions et pratiques concertées visés à l'article 2, § 1er, de la présente loi et à l'égard desquels les entreprises intéressées désirent se prévaloir des dispositions de l'article 2, § 3, doivent être notifiés au Service de la concurrence.

Aussi longtemps qu'ils n'ont pas été notifiés, la déclaration visée à l'article 2, § 3, ne peut être faite.

§ 2. Le § 1er du présent article n'est pas applicable aux accords, décisions et pratiques concertées, lorsque :

1) soit n'y participent que deux entreprises et qu'ils ont seulement pour effet :

a) de restreindre la liberté de formation des prix ou conditions de transaction d'une partie au contrat lors de la revente de marchandises qu'elle acquiert de l'autre partie au contrat ou

b) d'imposer à l'acquéreur ou à l'utilisateur de droits de propriété industrielle — notamment de brevets, dessins et modèles ou marques — ou au

d) het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

Art. 4

De bij de artikel 2, § 1, en artikel 3 bedoelde praktijken worden hierna restrictieve mededingingspraktijken genoemd.

Art. 5

§ 1. De niet toepasselijkheid van deze afdeling wordt beschouwd als verworven tot het tegendeel is bewezen, wanneer de ondernemingen die er partij bij zijn individueel de voorwaarden vervullen welke bij artikel 12, § 2, van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen worden voorgeschreven.

§ 2. In afwijking van § 1, wordt de voorwaarde die betrekking heeft op het jaarlijks zakencijfer zoals voorzien in artikel 12, § 2, van voornoemde wet niet weerhouden wat betreft de banken, de kredietinstellingen en de andere financiële instellingen.

Art. 6

§ 1. Op verzoek van de betrokken ondernemingen of ondernemingsverenigingen kan de Raad voor de Mededinging vaststellen dat er, op grond van de gegevens die hem bekend zijn, voor hem geen aanleiding bestaat om tegen een overeenkomst, besluit of een onderling afgestemde feitelijke gedraging krachtens artikel 2, § 1, of artikel 3 van deze wet op te treden.

§ 2. De Koning bepaalt de modaliteiten volgens welke een verzoek om negatieve verklaring zoals bedoeld bij § 1 wordt ingediend.

Art. 7

§ 1. Overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen bedoeld in artikel 2, § 1, van deze wet, en ten aanzien waarvan de betrokken ondernemingen een beroep willen doen op artikel 2, § 3, moeten bij de Dienst voor de Mededinging worden aangemeld.

Zolang deze aanmelding niet heeft plaatsgevonden, kan de verklaring bedoeld bij artikel 2, § 3, niet worden gedaan.

§ 2. Paragraaf 1 van dit artikel is niet van toepassing op overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen voor zover :

1) hetzij bij deze overeenkomsten slechts twee ondernemingen partij zijn en zij uitsluitend ten gevolge hebben dat :

a) de vrijheid van de ene partij tot het vaststellen van de prijzen en andere voorwaarden bij wederverkoop van goederen welke zij van de andere partij betrokken heeft, beperkt wordt of

b) aan de verkrijger of de gebruiker van industriële eigendomsrechten — onder meer van octrooien, tekeningen en modellen, of merken — of aan de

bénéficiaire de contrats comportant cession ou concession de procédés de fabrication ou de connaissances relatives à l'utilisation et à l'application de techniques industrielles, des limitations dans l'exercice de ces droits;

- 2) soit ils ont seulement pour objet :
- a) l'élaboration ou l'application uniforme de normes et de types;
  - b) la recherche en commun d'améliorations techniques, si le résultat en est accessible à tous les participants et que chacun d'eux puisse l'exploiter.

Ces accords, décisions et pratiques concertées peuvent être notifiés.

§ 3. Le Roi détermine les modalités de notification d'un accord, d'une décision et d'une pratique concertée visés au § 1er.

Art. 8

Tant qu'ils bénéficient d'une exemption en vertu de l'article 85, § 3, du traité instituant la Communauté économique européenne, les accords, décisions et pratiques concertées ne doivent pas être notifiés.

Section 2

Concentrations

Art. 9

§ 1er. Pour l'application de la présente loi, une concentration est réalisée lorsque :

- a) deux ou plusieurs entreprises antérieurement indépendantes fusionnent;
- b) — une ou plusieurs personnes détenant déjà le contrôle d'une entreprise au moins ou

— une ou plusieurs entreprises acquièrent directement ou indirectement, que ce soit par prise de participations au capital ou achat d'éléments d'actifs, contrat ou tout autre moyen, le contrôle de l'ensemble ou de parties d'une ou plusieurs autres entreprises.

§ 2. Une opération, y compris la création d'une entreprise commune, qui a pour objet ou effet la coordination du comportement concurrentiel d'entreprises qui restent indépendantes, ne constitue pas une concentration au sens du § 1, b).

La création d'une entreprise commune accomplissant de manière durable toutes les fonctions d'une entité économique autonome et qui n'entraîne pas une coordination du comportement concurrentiel soit entre entreprises fondatrices soit entre celles-ci et l'entreprise commune, constitue une opération de concentration au sens du § 1, b).

§ 3. Pour l'application de la présente loi, le contrôle découle des droits, des contrats ou autres moyens qui

gene die rechten ontleent aan overeenkomsten, houdende overdracht of het in gebruik geven van produktiemethoden of van kennis met betrekking tot het gebruik of de toepassing van bedrijfstechische vaardigheden, beperkingen worden opgelegd in de uitoefening van deze rechten;

- 2) hetzij zij uitsluitend betreffen :
- a) de ontwikkeling of uniforme toepassing van normen en typen;
  - b) een gemeenschappelijk onderzoek naar technische verbeteringen, mits het resultaat voor alle betrokkenen toegankelijk is en alle betrokkenen hiervan mogen profiteren.

Deze overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen kunnen worden aangemeld.

§ 3. De Koning bepaalt de modaliteiten volgens welke een overeenkomst, besluit of onderling afgestemde feitelijke gedraging zoals bedoeld in § 1 wordt aangemeld.

Art. 8

Zolang overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen een vrijstelling genieten op grond van artikel 85, § 3, van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, dienen zij niet aangemeld te worden.

Afdeling 2

Concentraties

Art. 9

§ 1. Voor de toepassing van deze wet komt een concentratie tot stand doordat :

- a) twee of meer voorheen onafhankelijke ondernemingen fuseren;
- b) — één of meer personen die reeds zeggenschap over ten minste één onderneming bezitten of

— één of meer ondernemingen door de verwerving van deelnemingen of vermogensbestanddelen, bij overeenkomst of op elke andere wijze, rechtstreekse of onrechtstreekse zeggenschap over één of meer andere ondernemingen of delen daarvan verkrijgen.

§ 2. Een handeling, met inbegrip van de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming, die een coördinatie beoogt of tot stand brengt van het concurrentiegedrag van ondernemingen die onafhankelijk blijven, vormt geen concentratie in de zin van § 1, b).

De oprichting van een gemeenschappelijke onderneming die duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid vervult, en die niet tot gevolg heeft dat de oprichtende ondernemingen hun concurrentiegedrag coördineren of dat deze ondernemingen en de gemeenschappelijke onderneming hun concurrentiegedrag coördineren, vormt een concentratie in de zin van § 1, b).

§ 3. Voor de toepassing van deze wet berust de zeggenschap op rechten, overeenkomsten of andere

confèrent seuls ou conjointement, et compte tenu des circonstances de fait ou de droit, la possibilité d'exercer une influence déterminante sur l'activité d'une entreprise et notamment :

1. des droits de propriété ou de jouissance sur tout ou partie des biens d'une entreprise;

2. des droits ou des contrats qui confèrent une influence déterminante sur la composition, les délibérations ou les décisions des organes d'une entreprise.

§ 4. Le contrôle est acquis par la ou les personnes ou entreprises, qui :

a) sont titulaires de ces droits ou bénéficiaires de ces contrats, ou

b) n'étant pas titulaires de ces droits ou bénéficiaires de ces contrats, ont le pouvoir d'exercer les droits qui en découlent.

§ 5. Une opération de concentration n'est pas réalisée :

a) lorsque des établissements de crédit, d'autres établissements financiers ou des sociétés d'assurances, dont l'activité normale inclut la transaction et la négociation de titres pour compte propre ou pour compte d'autrui, détiennent, à titre temporaire, des participations qu'ils ont acquises dans une entreprise en vue de leur revente, pour autant qu'ils n'exercent pas les droits de vote attachés à ces participations en vue de déterminer le comportement concurrentiel de cette entreprise ou pour autant qu'ils n'exercent ces droits de vote qu'en vue de préparer la réalisation de tout ou partie de cette entreprise ou de ses actifs ou la réalisation de ces participations et que cette réalisation intervient dans un délai d'un an à compter de la date de l'acquisition;

b) lorsque le contrôle est acquis par un mandataire judiciaire ou public, en vertu d'une décision judiciaire ou d'une autre procédure de liquidation forcée.

Art. 10

§ 1er. Les concentrations sont soumises à l'approbation préalable du Conseil de la concurrence qui détermine si elles sont ou ne sont pas admissibles.

§ 2. Ne peuvent être admises que les concentrations qui n'ont pas pour effet l'acquisition ou le renforcement d'une position dominante qui entrave de manière significative une concurrence effective sur le marché belge concerné ou une partie substantielle de celui-ci.

§ 3. Les concentrations autres que celles visées au § 2 peuvent toutefois être admises par le Conseil de la concurrence lorsque celui-ci constate que leur contribution à l'amélioration de la production ou de la distribution, à celle de la structure de la concurrence à l'intérieur du marché ou à la promotion du progrès technique ou économique, l'emporte sur l'atteinte à la concurrence qui en résulte.

Dans son appréciation, le Conseil tient compte de l'intérêt économique général, de la compétitivité des secteurs concernés au regard de la concurrence internationale ainsi que de l'intérêt des consommateurs.

middelen die afzonderlijk of gezamenlijk met inachtnaam van alle feitelijke en juridische omstandigheden, het mogelijk maken een bepalende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, met name :

1. eigendoms- of gebruiksrechten op alle vermogensbestanddelen van een onderneming of delen daarvan;

2. rechten of overeenkomsten die een bepalende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de ondernemingsorganen.

§ 4. Zeggenschap wordt verkregen door de persoon/personen of de onderneming/ondernemingen :

a) die zelf rechthebbenden zijn of aan deze overeenkomsten rechten ontleen, of

b) die, hoewel zij zelf geen rechthebbenden zijn, noch aan deze overeenkomsten rechten ontleen, de bevoegdheid hebben de daaruit ontstane rechten uit te oefenen.

§ 5. Er is geen sprake van totstandkoming van een concentratiehandeling :

a) indien kredietinstellingen, andere financiële instellingen, of verzekeringsmaatschappijen tot wier normale werkzaamheden de verhandeling van effecten voor eigen rekening of voor rekening van derden behoort, tijdelijke deelnemingen houden die zij in een onderneming hebben verworven ten einde deze deelnemingen weer te verkopen, mits zij de aan deze deelnemingen verbonden stemrechten niet uitoefenen om het concurrentiegedrag van deze onderneming te bepalen of mits zij deze stemrechten slechts uitoefenen om de verkoop van deze onderneming of van haar activa, geheel of gedeeltelijk, of de verkoop van deze deelnemingen voor te bereiden, en deze verkoop plaatsvindt binnen één jaar na de verwerving;

b) indien de zeggenschap wordt verworven door een gerechtelijke of overheidsmandataris, op grond van een gerechtelijke beslissing of een andere procedure van gedwongen vereffening.

Art. 10

§ 1. Concentraties zijn onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad voor de Mededinging, die vaststelt of zij al dan niet toelaatbaar zijn.

§ 2. Kunnen slechts worden toegelaten, de concentraties die niet tot gevolg hebben dat een machtspositie wordt verworven of versterkt welke een daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markt of een wezenlijk deel daarvan merkbaar belemmert.

§ 3. De andere concentraties dan die bedoeld in § 2 kunnen niettemin door de Raad voor de Mededinging worden toegelaten, wanneer deze vaststelt dat hun bijdrage tot de verbetering van de productie of van de verdeling, van de technische of economische vooruitgang of van de concurrentiestructuur binnen de markt, het wint van de aantasting van de mededinging die eruit voortvloeit.

In zijn beoordeling houdt de Raad rekening met het algemeen economisch belang, met de competitiviteit van de betrokken sectoren ten opzichte van de internationale mededinging alsook met het belang van de verbruikers.

Il ne peut en tout cas accorder l'autorisation aux concentrations qui :

a) imposent aux entreprises concernées des restrictions qui ne sont pas indispensables pour la réalisation de la concentration;

b) donnent aux entreprises concernées la possibilité, pour une partie substantielle des produits ou services en cause, d'éliminer la concurrence.

Art. 11

§ 1er. Les dispositions de la présente section ne s'appliquent que lorsque les entreprises concernées totalisent ensemble un chiffre d'affaires, déterminé selon les critères visés à l'article 46, de plus d'un milliard de francs et contrôlent ensemble plus de 20 % du marché concerné.

§ 2. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, et après consultation du Conseil et de la Commission de la concurrence, majorer les seuils visés au § 1er.

Art. 12

§ 1er. Les concentrations visées par la présente loi doivent être notifiées au Service de la concurrence dans un délai d'une semaine à compter de la conclusion de l'accord, de la publication de l'offre d'achat ou d'échange, ou de l'acquisition d'une participation de contrôle. Le délai commence à compter de la survenance du premier de ces événements.

§ 2. Les concentrations qui font l'objet d'un accord doivent être notifiées par les intéressés agissant conjointement; dans les autres cas, la notification doit être présentée par l'intéressé qui a réalisé la concentration.

§ 3. Les modalités des notifications visées au § 1er sont fixées par le Roi.

§ 4. Jusqu'à ce que le Conseil de la concurrence rende une décision sur l'admissibilité de la concentration, les entreprises concernées ne peuvent prendre que des mesures liées à la concentration qui n'entraînent pas la réversibilité de la concentration et ne modifient pas de façon durable la structure du marché.

§ 5. Après la première période d'un mois d'examen de la concentration, le Conseil de la concurrence peut, sur demande des entreprises parties à la concentration, se prononcer sur le caractère réversible ou non ou sur le caractère de modification durable ou non de la structure du marché d'une ou de plusieurs mesures liées à la concentration que désirent prendre les entreprises parties à la concentration.

Le Conseil peut assortir sa décision de conditions et de charges.

Art. 13

Les concentrations qui sont soumises au contrôle de la Commission des Communautés européennes ne sont pas soumises au contrôle instauré par la présente loi.

Hij kan in elk geval geen toestemming tot de concentraties geven die :

a) aan de betrokken ondernemingen beperkingen opleggen die niet onmisbaar zijn voor het verwezenlijken van de concentratie;

b) aan de betrokken ondernemingen de mogelijkheid geven om, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten of diensten, de mededinging uit te schakelen.

Art. 11

§ 1. De bepalingen van deze afdeling zijn slechts van toepassing wanneer de betrokken ondernemingen samen een omzet, bepaald volgens de in artikel 46 bedoelde criteria, van meer dan één miljard frank totaliseren en samen meer dan 20 % van de betrokken markt controleren.

§ 2. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, en na raadpleging van de Raad en de Commissie voor de Mededinging, de drempels bedoeld in § 1 verhogen.

Art. 12

§ 1. De concentraties bedoeld in deze wet moeten bij de Dienst voor de Mededinging worden aangemeld binnen een termijn van één week na de sluiting van de overeenkomst, de openbaarmaking van het aanbod tot aankoop of ruil, of de verwerving van een zeggenschapsdeelneming. De termijn vangt aan zodra één van deze handelingen plaatsgevonden heeft.

§ 2. De concentraties die in een overeenkomst zijn vastgelegd moeten worden aangemeld door de samen handelende betrokkenen; in de andere gevallen moet de aanmelding plaatsvinden door de betrokkene die de concentratie heeft verwezenlijkt.

§ 3. De modaliteiten van de aanmeldingen bedoeld bij § 1 worden bepaald door de Koning.

§ 4. Tot de Raad voor de Mededinging een beslissing neemt betreffende de toelaatbaarheid van de concentratie, kunnen de betrokken ondernemingen slechts de uit de concentratie voortvloeiende maatregelen nemen welke de omkeerbaarheid van de concentratie niet belemmeren en de marktstructuur niet duurzaam wijzigen.

§ 5. Na de eerste periode van één maand van onderzoek van de concentratie, kan de Raad voor de Mededinging zich, op verzoek van de ondernemingen die partij zijn bij de concentratie, uitspreken over het al dan niet omkeerbaar karakter of over het al dan niet duurzaam karakter van de wijziging van de marktstructuur, van één of meer met de concentratie verband houdende maatregelen, welke de bij de concentratie betrokken ondernemingen zouden willen doorvoeren.

De Raad kan zijn beslissing vergezeld laten gaan van bepaalde voorwaarden en lasten.

Art. 13

De concentraties die onderworpen zijn aan het toezicht van de Commissie van de Europese Gemeenschappen zijn niet onderworpen aan het toezicht ingesteld door deze wet.

CHAPITRE III

Organes et procédure

Section 1re

Service de la concurrence

Art. 14

Le Service de la concurrence du Ministère des Affaires économiques est chargé de la recherche et de la constatation des pratiques visées au chapitre II.

Il instruit les affaires introduites en vertu de la présente loi et veille à l'exécution des décisions intervenues.

Il est également chargé du secrétariat du Conseil de la concurrence.

Art. 15

Le Roi prend les mesures nécessaires pour fixer le cadre organique du Service de la concurrence, pour en déterminer les conditions d'accès et pour en assurer le fonctionnement avant le premier jour du sixième mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*, en tenant compte de la nécessité spécifique de stabilité, de spécialisation et de continuité du Service.

Section 2

Conseil de la concurrence

Art. 16

Un Conseil de la concurrence est institué auprès du Ministère des Affaires économiques. Ce Conseil est une juridiction administrative qui a la compétence de décision, de proposition et d'avis que la présente loi lui confère.

En ce qui concerne les problèmes de politique générale de concurrence, il a en outre compétence générale d'avis qu'il exerce de sa propre initiative ou à la demande du Ministre.

Art. 17

§ 1er. Le Conseil de la concurrence est composé de douze membres dont :

1. six, dont le président et le vice-président, sont désignés parmi les magistrats de l'ordre judiciaire;

2. six sont désignés en raison de leur compétence en matière de concurrence; parmi ceux-ci, ne peuvent pas figurer plus de trois personnes considérées comme participant à la gestion d'une société commerciale au sens de l'article 205 du Code judiciaire.

HOOFDSTUK III

Organen en procedure

Afdeling 1

Dienst voor de Mededinging

Art. 14

De Dienst voor de Mededinging van het Ministerie van Economische Zaken is belast met de opsporing en de vaststelling van de bij hoofdstuk II bedoelde praktijken.

Hij onderzoekt de opgrond van deze wet ingediende zaken en hij waakt over de uitvoering van de getroffen beslissingen.

Hij is eveneens belast met het secretariaat van de Raad voor de Mededinging.

Art. 15

De Koning neemt de noodzakelijke maatregelen om de organieke personeelsformatie van de Dienst voor de Mededinging vast te stellen, om er de toegangsvoorwaarden voor vast te stellen en om de werking ervan te verzekeren vóór de eerste dag van de zesde maand die volgt op de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, rekening houdend met de bijzondere noodzaak tot stabiliteit, specialisatie en continuïteit van de dienst.

Afdeling 2

Raad voor de Mededinging

Art. 16

Er wordt een Raad voor de Mededinging bij het Ministerie van Economische Zaken ingesteld. Deze Raad is een administratief rechtscollege dat de bevoegdheid van beslissing, van voorstel en advies heeft, die hem door deze wet wordt toegekend.

Omtrent vraagstukken van algemeen mededingingsbeleid heeft hij bovendien algemene adviesbevoegdheid, die hij op eigen initiatief dan wel op verzoek van de Minister uitoefent.

Art. 17

§ 1. De Raad voor de Mededinging is samengesteld uit twaalf leden waarvan :

1. zes, waaronder de voorzitter en de ondervoorzitter, aangewezen worden onder de magistraten van de rechterlijke orde;

2. zes aangewezen worden op grond van hun bevoegdheid inzake mededinging; onder wie niet meer dan drie personen mogen voorkomen die beschouwd worden als deelnemend aan het beheer van een handelsvennootschap in de zin van artikel 205 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Le Conseil comprend en outre douze suppléants dont :

1. six sont désignés parmi les magistrats visés au § 1,1.;
2. six sont désignés en raison de leurs connaissances en matière de concurrence.

§ 3. Le président, le vice-président et les autres membres du Conseil de la concurrence ainsi que les suppléants sont nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres; leur mandat est de six ans, il est renouvelable.

Le président et le vice-président doivent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise.

Un membre et un suppléant au moins doivent justifier de la connaissance de la langue allemande.

§ 4. Le Conseil de la concurrence est assisté par un secrétaire et un secrétaire adjoint, désignés à cette fin par le Ministre parmi les fonctionnaires du Service de la concurrence.

Le secrétaire et le secrétaire adjoint appartiennent à des rôles linguistiques différents. Le Ministre désigne, de la même manière, des secrétaires suppléants.

§ 5. Le Conseil peut être divisé en plusieurs chambres; les chambres comportent un nombre fixe de membres, égal pour chacune d'elles.

Chaque chambre est présidée par un magistrat de l'ordre judiciaire et comporte trois membres au moins.

Lorsqu'un membre est légitimement empêché, le président du Conseil peut désigner un suppléant pour le remplacer; si le président de la chambre est empêché, le membre le plus âgé de la chambre assume la présidence de celle-ci.

Art. 18

§ 1er. Tout membre du Conseil doit informer le président des intérêts qu'il détient ou vient à acquérir et des fonctions qu'il exerce dans une activité économique.

§ 2. Les membres du Conseil de la concurrence peuvent être récusés pour les causes énoncées à l'article 828 du Code judiciaire. En outre, les membres du Conseil désignés en raison de leur compétence en matière de concurrence ne peuvent délibérer dans une affaire où ils ont un intérêt ou s'ils représentent ou ont représenté une des parties intéressées.

§ 3. Si la récusation est contestée, le Conseil statue en l'absence du membre en cause; sa décision est définitive.

§ 4. Le Roi procède, conformément à l'article 17, § 3, au remplacement d'un membre si ce dernier :

- a été déclaré en faillite ou mis en concordat;
- a été démis de ses fonctions par mesure disciplinaire;
- a été condamné à une peine d'emprisonnement de plus de 6 mois;
- a tu un motif de récusation;
- a encouru une sanction pour infraction à la présente loi.

§ 2. De Raad bevat bovendien twaalf plaatsvervangers waarvan :

1. zes worden aangewezen onder de magistraten bedoeld in § 1,1.;
2. zes worden aangewezen op grond van hun kennis inzake mededinging.

§ 3. De voorzitter, de ondervoorzitter en de andere leden van de Raad voor de Mededinging alsook de plaatsvervangers worden benoemd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit; hun mandaat heeft een duur van zes jaar en kan worden verlengd.

De voorzitter en de ondervoorzitter moeten hun kennis van de Nederlandse en de Franse taal bewijzen.

Ten minste één lid en één plaatsvervanger moeten hun kennis van de Duitse taal bewijzen.

§ 4. De Raad voor de Mededinging wordt bijgestaan door een secretaris en een adjunct-secretaris, hiertoe aangewezen door de Minister onder de ambtenaren van de Dienst voor de Mededinging.

De secretaris en de adjunct-secretaris behoren tot verschillende taalrollen. De Minister wijst op dezelfde wijze plaatsvervangende secretarissen aan.

§ 5. De Raad kan opgesplitst worden in meerdere kamers; de kamers worden samengesteld uit een gelijk en onveranderlijk aantal leden.

Elke kamer wordt voorgezeten door een magistraat van de rechterlijke orde en bestaat uit minstens drie leden.

Telkens een lid wettelijk verhinderd is, kan de voorzitter van de Raad een plaatsvervanger aanwijzen; indien de voorzitter van de kamer verhinderd is neemt het oudsteliid van de desbetreffende kamer het voorzitterschap waar.

Art. 18

§ 1. Elk lid van de Raad moet de voorzitter inlichten over de belangen die hij heeft of verwerft en over de functies die hij uitoefent in een economische activiteit.

§ 2. De leden van de Raad voor de Mededinging kunnen gewraakt worden voor de redenen vermeld in artikel 828 van het Gerechtelijk Wetboek. Daarenboven kunnen leden van de Raad die aangewezen zijn op grond van hun bevoegdheid inzake mededinging, niet beraadslagen in een zaak waarin zij een belang hebben of één der belanghebbende partijen vertegenwoordigen of vertegenwoordigd hebben.

§ 3. Indien de wraking betwist wordt, doet de Raad uitspraak in afwezigheid van het betrokken lid. De beslissing van de Raad is definitief.

§ 4. De Koning gaat, overeenkomstig artikel 17, § 3, over tot vervanging van een lid wanneer dit :

- failliet verklaard of in concordaat gesteld is;
- ontslagen is uit zijn functies bij tuchtmaatregel;
- veroordeeld is tot een gevangenisstraf van meer dan zes maanden;
- een reden tot wraking verzwegen heeft;
- een sanctie heeft opgelopen voor een inbreuk gepleegd op deze wet.

Le Roi procède également au remplacement d'un membre si ce dernier :

- est atteint d'incapacité physique ou mentale;
- n'a plus de résidence sur le territoire belge;
- est membre des Chambres législatives ou d'un Conseil Régional ou Communautaire.

§ 5. Les dispositions du présent article s'appliquent tant aux membres qu'aux suppléants.

Art. 19

§ 1er. Le Conseil établit son règlement d'ordre intérieur et le soumet à l'approbation du Roi.

§ 2. Le Conseil peut procéder ou faire procéder à toutes investigations utiles. Il peut au besoin désigner des experts et entendre des témoins.

§ 3. En cas de partage égal des voix, la voix du président de la chambre est prépondérante.

§ 4. Le Conseil statue, par une décision motivée, sur toutes les affaires dont il est saisi, après avoir entendu en leurs moyens, les entreprises intéressées ainsi que, à leur demande, les éventuels plaignants, ou le conseil de leur choix.

§ 5. Le Conseil de la concurrence soumet annuellement au Ministre un rapport sur l'application de la loi. Le Ministre communique ce rapport aux Chambres législatives. Ce rapport fait l'objet d'une publication.

§ 6. Deux ans après l'entrée en vigueur de la présente loi, le Conseil procédera à une évaluation des seuils prévus aux articles 5 et 11, en tenant compte de l'impact économique ainsi que de la charge administrative pour les entreprises. Le Ministre soumettra cette évaluation aux Chambres législatives pour examen.

Art. 20

Le Roi fixe le montant des allocations attribuées au président et aux membres du Conseil de la concurrence, aux experts, ainsi qu'à toute personne appelée à collaborer avec le Conseil.

Section 3

Commission de la concurrence

Art. 21

Il est institué au sein du Conseil central de l'économie, une commission paritaire dénommée Commission de la concurrence et ayant pour mission de donner un avis, d'initiative ou à la demande :

- a) du Roi, sur tout projet d'arrêté pris en exécution de la présente loi et pour lequel celle-ci prévoit la consultation de la Commission;
- b) du Ministre, sur toute question de politique générale de concurrence et sur tout avant-projet visant à modifier la présente loi;

De Koning gaat eveneens over tot vervanging van een lid wanneer dit :

- aangetast is door fysieke of mentale ongeschiktheid;
- geen verblijfplaats op Belgisch grondgebied meer heeft;
- lid van de Wetgevende Kamers, van een Gewest- of Gemeenschapsraad is.

§ 5. De bepalingen van dit artikel zijn zowel van toepassing op de leden als op de plaatsvervangers.

Art. 19

§ 1. De Raad stelt zijn huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Koning.

§ 2. De Raad kan overgaan of laten overgaan tot alle nuttige onderzoeken. Hij kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen.

§ 3. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de kamer doorslaggevend.

§ 4. De Raad doet bij gemotiveerde beslissing uitspraak over alle zaken waarmede hij belast wordt, na de belanghebbende ondernemingen, alsook, op hun verzoek, de eventuele klagers of de raadgever van hun keuze in hun middelen gehoord te hebben.

§ 5. De Raad voor de Mededinging legt jaarlijks aan de Minister een verslag voor over de toepassing van de wet. Het verslag wordt door de Minister medegedeeld aan de Wetgevende Kamers. Dit verslag wordt gepubliceerd.

§ 6. Twee jaar na de inwerkingtreding van deze wet zal de Raad een evaluatie maken van de in de artikelen 5 en 11 bedoelde drempels, rekeninghoudend zowel met de economische impact als met de administratieve last voor de ondernemingen. De Minister zal deze evaluatie aan de Wetgevende Kamers ter bespreking voorleggen.

Art. 20

De Koning bepaalt het bedrag van de vergoedingen toegekend aan de voorzitter en de leden van de Raad voor de Mededinging, aan de deskundigen, alsook aan elke persoon die met de Raad dient samen te werken.

Afdeling 3

Commissie voor de Mededinging

Art. 21

Er wordt in de Centrale Raad voor het bedrijfsleven een paritaire commissie opgericht die Commissie voor de Mededinging genoemd wordt en die de opdracht heeft een advies te geven, op initiatief of op verzoek :

- a) van de Koning, over elk ontwerp van besluit genomen in uitvoering van deze wet en waarvoor deze de raadpleging van de Commissie voorschrijft;
- b) van de Minister, over alle vraagstukken van algemeen mededingingsbeleid en over elk voorontwerp tot wijziging van deze wet;

c) du Conseil de la concurrence, sur toute question de politique générale de concurrence ainsi que dans les cas visés à l'article 28.

Art. 22

Le Roi détermine la composition et le fonctionnement de la Commission de la concurrence ainsi que de son secrétariat.

Il fixe également le montant des allocations attribuées au président et aux membres de la Commission ainsi qu'à toute personne appelée à collaborer avec la Commission.

Section 4

Procédure d'instruction

Art. 23

§ 1er. L'instruction des affaires par le Service de la concurrence se fait :

a) sur demande des entreprises ou associations d'entreprises concernées dans le cas d'une demande d'attestation négative sur base de l'article 6 ou d'une demande d'exemption individuelle sur base de l'article 2, § 3;

b) sur demande des intéressés visés à l'article 12 dans le cas d'une concentration notifiée;

c) d'office, ou à la demande du Ministre ou du Conseil de la concurrence lorsque des indications sérieuses le justifient ou sur plainte d'une personne physique ou morale démontrant un intérêt direct et actuel dans le cas d'une infraction à l'article 2, § 1er, à l'article 3 ou à l'article 12, § 1er;

d) sur demande d'un organisme public ou d'une autre institution publique spécifique, chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique dans le cas d'une infraction à l'article 2, § 1er, à l'article 3 ou à l'article 12, § 1er;

e) d'office, sur demande du Ministre ou du Conseil de la concurrence dans le cas d'une proposition d'arrêté ministériel d'exemption par catégorie d'accords, de décisions et de pratiques concertées sur base de l'article 2, § 3;

f) sur demande de la Cour d'appel de Bruxelles dans le cas de l'application de l'article 42.

§ 2. 1. Dans l'accomplissement des tâches qui lui sont assignées, le Service de la concurrence peut recueillir tous les renseignements nécessaires auprès des entreprises et des associations d'entreprises. Il fixe le délai dans lequel ces renseignements doivent lui être communiqués.

2. Lorsque le Service adresse une demande de renseignements à une entreprise ou une association d'entreprises, il indique la base juridique et le but de sa demande.

e) van de Raad voor de Mededinging, over alle vraagstukken van algemeen mededingingsbeleid alsmede in de gevallen bedoeld in artikel 28.

Art. 22

De Koning bepaalt de samenstelling en de werking van de Commissie voor de Mededinging alsook van haar secretariaat.

Hij bepaalt eveneens het bedrag der vergoedingen toegekend aan de voorzitter en de leden van de Commissie alsook aan elke persoon die met de Commissie dient samen te werken.

Afdeling 4

Onderzoeksprocedure

Art. 23

§ 1. Het onderzoek van de zaken door de Dienst voor de Mededinging gebeurt :

a) op verzoek van de betrokken ondernemingen of ondernemingsverenigingen in het geval van een vraag om een negatieve verklaring op grond van artikel 6 of van een vraag om een individuele ontheffing op grond van artikel 2, § 3;

b) op verzoek van de betrokkenen bedoeld bij artikel 12 in het geval van een aangemelde concentratie;

c) ambtshalve of op verzoek van de Minister of de Raad voor de Mededinging wanneer daartoe ernstige aanwijzingen bestaan of na een klacht van een natuurlijke of rechtspersoon die aantoonbaar een rechtstreeks en dadelijk belang te hebben, in het geval van een inbreuk op artikel 2, § 1, artikel 3 of op artikel 12, § 1;

d) op verzoek van een geëigende openbare instelling of ander overheidslichaam, belast met het toezicht of de controle op een economische sector in het geval van een inbreuk op artikel 2, § 1, op artikel 3 of op artikel 12, § 1;

e) ambtshalve, op verzoek van de Minister of de Raad voor de Mededinging in het geval van een voorstel van ministerieel besluit voor een groepsgewijze ontheffing van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen op grond van artikel 2, § 3;

f) op verzoek van het Hof van Beroep te Brussel in geval van toepassing van artikel 42.

§ 2. 1. Ter vervulling van de hem opgedragen taken, kan de Dienst voor de Mededinging alle noodzakelijke inlichtingen inwinnen bij de ondernemingen en ondernemingsverenigingen. Hij bepaalt de termijn binnen welke deze inlichtingen hem moeten worden medegedeeld.

2. Wanneer de Dienst voor de Mededinging tot een onderneming of een ondernemingsvereniging een verzoek om inlichtingen richt, duidt hij de rechtsgrond en het doel van dit verzoek aan.

3. Si une entreprise ou une association d'entreprises ne fournit pas les renseignements dans le délai imparti par le Service ou les fournit de façon incomplète, inexacte ou dénaturée, le président du Conseil de la concurrence peut, sur simple requête du Service, exiger les renseignements par décision motivée.

Cette décision précise les renseignements demandés et fixe un délai approprié dans lequel les renseignements doivent être fournis. Elle suspend en outre les délais visés à l'article 33, §§ 2 et 3 jusqu'au jour de la présentation des renseignements ou au plus tard le jour de l'expiration du délai fixé par le président du Conseil de la concurrence.

La décision est notifiée par le secrétaire du Conseil aux entreprises desquelles les renseignements sont exigés.

§ 3. Sans préjudice des pouvoirs des officiers de police judiciaire, les agents du Service de la concurrence, désignés à cette fin par le Ministre, sont compétents pour rechercher les infractions à la présente loi et pour constater ces infractions par des procès-verbaux faisant foi jusqu'à preuve du contraire.

Ils sont aussi compétents pour rechercher toute information utile et pour faire toute constatation nécessaire en vue de l'application des articles 9 à 13.

Dans l'exercice des missions qui leur sont confiées, ils sont soumis à la surveillance du procureur général.

Ils recueillent tous renseignements, reçoivent toutes dépositions ou tous témoignages écrits ou oraux, se font communiquer, quel qu'en soit le détenteur, tous documents ou éléments d'information qu'ils estiment nécessaires à l'accomplissement de leur mission et dont ils peuvent prendre copie et procèdent sur place aux constatations nécessaires.

Ils peuvent procéder à des perquisitions :

— au domicile des chefs d'entreprise, administrateurs, gérants, directeurs, et autres membres du personnel ainsi qu'au domicile et dans les locaux professionnels des personnes physiques ou morales, internes ou externes, chargées de la gestion commerciale, comptable, administrative, fiscale et financière, entre 8 et 18 heures, avec l'autorisation préalable d'un juge d'instruction;

— dans les locaux, moyens de transport et autres lieux des entreprises où ils ont des raisons de croire qu'ils trouveront des documents ou éléments d'information qu'ils estiment nécessaires à l'accomplissement de leur mission et dont ils peuvent prendre copie.

Ils ne peuvent saisir, sauf sur place, ni apposer des scellés.

Dans l'accomplissement de leur mission, ils peuvent requérir la force publique.

Les agents du Service de la concurrence doivent en outre être porteurs d'un mandat écrit délivré par le président du Conseil de la Concurrence ou les magistrats membres du Conseil désignés à cet effet par le règlement d'ordre intérieur, précisant l'objet et le but de leur mission.

Le fonctionnaire dirigeant le Service de la concurrence peut commettre des experts dont il détermine la mission consultative.

3. Indien een onderneming of ondernemingsvereniging de gevraagde inlichtingen niet binnen de door de Dienst gestelde termijn verstrekt, ofwelze onvolledig, onjuist of verdraaid verstrekt, kan de voorzitter van de Raad voor de Mededinging, op eenvoudig verzoek van de Dienst, bij een met redenen omklede beslissing, de inlichtingen eisen.

Deze beslissing omschrijft de gevraagde inlichtingen en schrijft een passende termijn voor binnen welke deze moeten worden verstrekt. Zij schorst bovendien de termijnen, bedoeld in artikel 33, §§ 2 en 3, tot de dag waarop de inlichtingen worden verstrekt of ten laatste tot de dag waarop de termijn, bepaald door de voorzitter van de Raad voor de Mededinging, verstrijkt.

De beslissing wordt door de secretaris van de Raad, ter kennis gebracht aan de ondernemingen van wie de inlichtingen worden geëist.

§ 3. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie zijn de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging, daartoe door de Minister aangewezen, bevoegd om overtredingen van deze wet op te sporen en om deze overtredingen vast te stellen bij processen-verbaal die gelden als bewijs tot het tegendeel is bewezen.

Zij zijn eveneens bevoegd om alle inlichtingen op te sporen en om alle nuttige vaststellingen te doen met het oog op de toepassing van de artikelen 9 tot 13.

Bij de uitvoering van de hun toevertrouwde opdrachten, zijn zij onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal.

Zij verzamelen alle inlichtingen, nemen alle geschreven of mondelinge verklaringen of getuigenissen af, doen zich alle documenten of inlichtingen, wie ook de houder ervan is, mededelen, die zij nodig achten ter vervulling van hun opdracht en waarvan zij kopie mogen nemen, en doen ter plaatse de nodige vaststellingen.

Zij mogen een huiszoeking verrichten :

— in de woning van de ondernemingshoofden, bestuurders, zaakvoerders, directeurs, en andere personeelsleden alsook in de woning en in de lokalen die gebruikt worden voor professionele doeleinden van natuurlijke en rechtspersonen, intern of extern, belast met het commercieel, rekenplichtig, administratief, fiscaal en financieel beheer, en zulks van 8 tot 18 uur, en met voorafgaande machtiging door een onderzoeksrechter;

— in de lokalen, vervoermiddelen en andere plaatsen van de ondernemingen waar zij redelijkerwijze vermoeden bescheiden of gegevens te kunnen vinden, welke zij voor het vervullen van hun opdracht nodig achten en waarvan zij kopie mogen nemen.

Zij kunnen enkel ter plaatse beslag leggen en kunnen niet verzegelen.

Bij het volbrengen van hun opdracht kunnen zij een beroep doen op de openbare macht.

De personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging moeten bovendien houder zijn van een geschreven bevelschrift, uitgereikt door de voorzitter van de Raad voor de Mededinging of de magistraten, leden van de Raad, die te dien einde door het huishoudelijk reglement aangewezen zijn, dat melding maakt van het voorwerp en het doel van hun opdracht.

De ambtenaar die de Dienst voor de Mededinging leidt kan deskundigen aanstellen wier opdracht tot adviesverlening hij bepaalt.

§ 4. Sans préjudice des lois particulières qui garantissent le secret des déclarations, les administrations publiques sont tenues de prêter leur concours aux agents mandatés du Service de la concurrence dans l'exécution de leur mission.

§ 5. Dans l'exercice de leur mission d'instruction les agents du Service de la concurrence se conforment :

1) pour l'audition des personnes, aux dispositions de l'article 31, l'alinéa 3 excepté, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire;

2) pour la rédaction des convocations, procès-verbaux et rapports, aux dispositions de l'article 11 de la même loi. Lorsque plusieurs personnes font l'objet de l'instruction, le rapport du Service visé à l'article 24, § 4, sera rédigé dans la langue de la majorité établie en tenant compte des dispositions dudit article 11. En cas de parité, il sera fait usage de l'une des langues nationales suivant les besoins de la cause.

Art. 24

§ 1er. Avant de procéder à l'instruction, le Service de la concurrence examine si la demande est recevable.

S'il conclut à l'irrecevabilité, il soumet au Conseil de la concurrence une proposition de classement. Si le Conseil suit la proposition du Service, il classe le dossier.

§ 2. Si la demande est recevable, le Service de la concurrence procède à l'instruction. Il fait de même si le Conseil ne suit pas la proposition de classement visée au § 1er.

§ 3. Au terme de l'instruction et avant l'établissement d'un rapport motivé, le Service de la concurrence convoque les entreprises intéressées afin de leur permettre de présenter leurs observations.

§ 4. Le Service de la concurrence soumet le dossier ainsi que son rapport motivé au Conseil de la concurrence. Le rapport motivé contient une proposition de règlement par arrêté ministériel, de décision ou sa réponse à la Cour d'appel de Bruxelles.

§ 5. S'il estime non fondées les plaintes visées à l'article 23, § 1, c), le Service de la concurrence soumet au Conseil de la concurrence sa proposition de classement.

Art. 25

§ 1er. Le Roi peut prescrire toute formalité en vue de la constitution et de l'introduction des dossiers ainsi que fixer les modalités de la procédure devant le Service de la concurrence.

§ 2. Dans les secteurs économiques placés sous le contrôle ou la surveillance d'un organisme public ou autre institution publique spécifique, le Roi peut, après consultation de ces organismes ou institutions, régler la coopération entre le Service de la concurrence et ces organismes ou institutions en ce qui concerne l'instruction.

§ 4. Onverminderd de bijzondere wetten, die de geheimhouding van de mededelingen waarborgen, moeten de openbare besturen de gemandateerde personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging bij de uitvoering van hun opdracht behulpzaam zijn.

§ 5. Bij de uitoefening van hun onderzoeksbevoegdheid houden de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging zich :

1) voor het verhoor van personen aan de bepalingen van artikel 31, uitgezonderd lid 3, van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

2) voor de opstelling van de oproepingen, processen-verbaal en rapporten, aan de bepalingen van artikel 11 van dezelfde wet. Wanneer meerdere personen het voorwerp uitmaken van het onderzoek, zal het rapport van de Dienst bedoeld in artikel 24, § 4, opgesteld worden in de taal van de meerderheid rekening houdend met de bepalingen van voornoemd artikel 11. Wanneer er pariteit is zal er worden gebruik gemaakt van één der landstalen volgens de noodwendigheden van de zaak.

Art. 24

§ 1. Vooraleer tot het onderzoek over te gaan, gaat de Dienst voor de Mededinging na of de aanvraag ontvankelijk is.

Indien hij tot niet-ontvankelijkheid besluit, legt hij aan de Raad voor de Mededinging zijn voorstel tot sepot voor. Indien de Raad het voorstel van de Dienst volgt, seponert hij het dossier.

§ 2. Indien de aanvraag ontvankelijk is gaat de Dienst voor de Mededinging over tot het onderzoek. Hij handelt op dezelfde wijze indien de Raad het voorstel tot sepot bedoeld in § 1 niet volgt.

§ 3. Na afloop van het onderzoek en alvorens het met redenen omkleed verslag op te stellen, roept de Dienst voor de Mededinging de betrokken ondernemingen op om hen de kans te geven hun opmerkingen te maken.

§ 4. De Dienst voor de Mededinging legt het dossier alsook zijn met redenen omkleed verslag voor aan de Raad voor de Mededinging. Het met redenen omkleed verslag bevat een voorstel tot reglementering bij ministerieel besluit, een voorstel tot beslissing of zijn antwoord aan het Hof van Beroep te Brussel.

§ 5. Wanneer hij de klachten, bedoeld bij artikel 23, § 1, c), ongegrond acht, legt de Dienst voor de Mededinging zijn voorstel tot sepot voor aan de Raad voor de Mededinging.

Art. 25

§ 1. De Koning kan alle formaliteiten voorschrijven met het oog op de samenstelling en de indiening van de dossiers, alsook de modaliteiten van de procedure voor de Dienst voor de Mededinging vastleggen.

§ 2. Voor de economische sectoren die onder het toezicht of de controle van een geëigende openbare instelling of ander overheidslichaam zijn geplaatst, kan de Koning, na raadpleging van die instellingen of lichamen, de samenwerking tussen de Dienst voor de Mededinging en die instellingen of lichamen regelen, wat het onderzoek betreft.

Art. 26

Le Service de la concurrence peut, à la demande du Président du Conseil de la concurrence, procéder à des enquêtes générales ou sectorielles s'il y a des indices sérieux de l'existence de pratiques prohibées par les articles 2, § 1er, et 3. Les dispositions de l'article 23, §§ 2 et 4, sont applicables par analogie.

Section 5

Décision

Art. 27

§ 1er. Après réception du rapport du Service de la concurrence, le Conseil de la concurrence en avise les entreprises dont l'activité ou la concentration a fait l'objet de l'instruction, ainsi que, s'il le juge opportun, le plaignant, et leur en envoie copie, au moins un mois avant la date de l'audience au cours de laquelle il procédera à l'examen de l'affaire; il porte à leur connaissance qu'ils peuvent consulter le dossier au secrétariat et en obtenir copie contre paiement. Si le dossier contient des éléments confidentiels, le président du Conseil les retire.

Le Conseil fait de même lorsque le classement d'un dossier est proposé dans le rapport.

Le Conseil informe la Commission de la concurrence de toute affaire qui lui est soumise par le Service, après réception du rapport de ce dernier. Il lui communique en outre le nom des entreprises dont l'activité ou la concentration a fait l'objet de l'instruction ainsi que les dispositions de la loi sur lesquelles le dossier est basé.

§ 2. Le Conseil instruit chaque affaire à l'audience. Il entend les entreprises dont l'activité ou la concentration a fait l'objet de l'instruction, ainsi que le plaignant, à la demande de ce dernier.

Quand il l'estime nécessaire, le Conseil entend toute personne physique ou morale.

Si des personnes physiques ou morales justifiant d'un intérêt suffisant demandent à être entendues, il est fait droit à leur demande.

Dans le cas d'une concentration, les membres des organes d'administration ou de direction des entreprises participant à la concentration, ainsi que les représentants des organisations les plus représentatives des travailleurs de ces entreprises, ou ceux qu'ils désignent, sont à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant; dans ce cas, l'accès au dossier leur est ouvert conformément aux dispositions du § 1er.

Le défaut de comparution des parties convoquées ou de leur mandataire n'affecte pas la validité de la procédure.

Le Conseil peut demander au Service de la concurrence de procéder à un complément d'instruction.

§ 3. Le Roi fixe les règles de la procédure devant le Conseil ainsi que les conditions d'obtention de copies.

Art. 26

De Dienst voor de Mededinging kan, op verzoek van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, algemene of sectoriële onderzoeken instellen wanneer er ernstige aanwijzingen over het bestaan van de in artikel 2, § 1, en artikel 3 bedoelde verboden praktijken, voorhanden zijn. De bepalingen van artikel 23, §§ 2 en 4, zijn van overeenkomstige toepassing.

Afdeling 5

Beslissing

Art. 27

§ 1. Na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging, brengt de Raad voor de Mededinging daarvan de ondernemingen op wier activiteit of concentratie het onderzoek betrekking had op de hoogte, alsook de klager, wanneer zulks dienstig wordt geacht, en zendt hen ervan kopie ten minste een maand voor de datum van de zitting waarop hij de zaak in behandeling zal nemen; hij brengt hen ter kennis dat zij op het secretariaat inzage kunnen nemen van het dossier en tegen betaling kopie ervan kunnen krijgen. Indien het dossier vertrouwelijke gegevens bevat, worden ze er door de voorzitter van de Raad uit verwijderd.

De Raad handelt op dezelfde wijze wanneer in het verslag het sepot van een dossier werd voorgesteld.

De Raad brengt de Commissie voor de Mededinging op de hoogte van elke zaak die hem door de Dienst wordt overgezonden, na ontvangst van het verslag van die Dienst. Hij deelt haar bovendien de naam mede van de ondernemingen op wier activiteit of concentratie het onderzoek betrekking had evenals de bepalingen van de wet waarop het dossier gebaseerd is.

§ 2. De Raad behandelt elke zaak ter zitting. Hij hoort de ondernemingen, op wier activiteit of concentratie het onderzoek betrekking had, alsook de klager, wanneer deze erom vraagt.

Wanneer hij het nodig acht, kan de Raad elke natuurlijke of rechtspersoon horen.

Indien natuurlijke of rechtspersonen, die blijk geven van een voldoende belang, vragen om gehoord te worden, wordt aan hun vraag tegemoet gekomen.

In het geval van een concentratie worden de leden van de bestuurs- of directieorganen van de ondernemingen die aan de concentratie deelnemen, evenals de vertegenwoordigers van de meest representatieve organisaties van werknemers van deze ondernemingen, of degene die zij aanwijzen, geacht een voldoende belang te hebben; in dit geval, wordt hen de toegang tot het dossier gegeven overeenkomstig de bepalingen van § 1.

Het niet verschijnen van de opgeroepen partijen of van hun mandataris doet geen afbreuk aan de geldigheid van de procedure.

De Raad kan aan de Dienst voor de Mededinging vragen om tot een aanvullend onderzoek over te gaan.

§ 3. De Koning stelt de regels vast wat de procedure voor de Raad betreft alsook de voorwaarden voor het bekomen van kopies.

Art. 28

§ 1er. Après réception du rapport du Service de la concurrence, le Conseil de la concurrence peut, après consultation de la Commission de la concurrence, proposer au Ministre de déclarer, par arrêté ministériel, que l'article 2, § 1er, n'est pas applicable à des catégories d'accords, de décisions et de pratiques concertées.

§ 2. L'arrêté ministériel comprend une définition des catégories d'accords, de décisions et de pratiques concertées auxquels il s'applique et précise notamment :

- les restrictions ou les clauses qui ne peuvent y figurer;
- les clauses qui doivent y figurer ou les autres conditions qui doivent être remplies.

Cet arrêté ministériel est pris pour une durée limitée. Il peut être abrogé ou modifié lorsque les circonstances se sont modifiées à l'égard d'un élément qui a été essentiel pour l'arrêter; dans ce cas, des mesures transitoires pour les accords, décisions et pratiques concertées visés par l'arrêté antérieur sont prévues.

Art. 29

§ 1er. En cas d'application de l'article 2, § 3, le Conseil de la concurrence peut, après réception du rapport du Service de la concurrence, déclarer, par décision motivée, que les accords, décisions ou pratiques concertées sont exemptés, à titre individuel, de l'interdiction prévue à l'article 2, § 1er.

§ 2. L'exemption prévue au § 1er peut être assortie de conditions et de charges; elle est accordée pour une période déterminée et peut être renouvelée sur demande si les conditions d'application de l'article 2, § 3, continuent d'être remplies.

Le Conseil peut révoquer ou modifier l'exemption :

- a) si la situation de fait se modifie à l'égard d'un élément essentiel à la décision;
- b) si les intéressés contreviennent à une condition ou une charge dont la décision a été assortie;
- c) si la décision repose sur des indications inexacts ou a été obtenue frauduleusement;
- d) si les intéressés abusent de l'exemption qui leur a été accordée.

§ 3. Lorsque le Conseil rend une décision d'application de l'article 2, § 3, il indique la date à partir de laquelle sa décision prend effet. Cette date ne saurait être antérieure au jour de la notification.

Art. 30

En cas d'application de l'article 6, le Conseil de la concurrence peut, après réception du rapport du Service de la concurrence, déclarer, par décision motivée, qu'en fonction des éléments dont il a connaissance, il n'y a pas lieu pour lui d'intervenir.

Art. 28

§ 1. Na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging kan de Raad voor de Mededinging, na raadpleging van de Commissie voor de Mededinging, aan de Minister voorstellen om bij ministerieel besluit te verklaren dat artikel 2, § 1, niet van toepassing is op groepen overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen.

§ 2. Het ministerieel besluit omschrijft de groepen van overeenkomsten, van besluiten en van onderling afgestemde feitelijke gedragingen waarop het van toepassing is en geeft met name aan :

- de beperkingen of de bepalingen die er niet in mogen voorkomen;
- de bepalingen die erin moeten voorkomen of de andere voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Dit ministerieel besluit wordt voor een beperkte tijdsduur genomen. Het kan worden opgeheven of gewijzigd met betrekking tot een punt van wezenlijk belang voor zijn vaststelling; in dit geval wordt voorzien in een overgangsregeling voor de overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen bedoeld door het voorafgaande besluit.

Art. 29

§ 1. In geval van toepassing van artikel 2, § 3, kan de Raad voor de Mededinging, na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging, bij een met redenen omklede beslissing verklaren dat de overeenkomsten, besluiten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen van het in artikel 2, § 1, bedoelde verbod individueel vrijgesteld zijn.

§ 2. Aan de bij § 1 bedoelde vrijstelling kunnen voorwaarden en verplichtingen verbonden zijn; zij wordt voor een bepaalde periode toegekend en kan op verzoek worden verlengd, indien de voorwaarden, bedoeld in artikel 2, § 3, vervuld blijven.

De Raad kan de vrijstelling herroepen of wijzigen :

- a) indien de feitelijke toestand wordt gewijzigd ten opzichte van een essentieel bestanddeel van de beslissing;

- b) indien de betrokkenen een voorwaarde of een verplichting die aan de beslissing verbonden werd, niet naleven;

- c) indien de beslissing berust op onjuiste aanduidingen of op bedrieglijke wijze verkregen werd;

- d) indien de betrokkenen misbruik maken van de vrijstelling die hen werd toegekend.

§ 3. Wanneer de Raad een beslissing neemt tot toepassing van artikel 2, § 3, stelt hij de datum vast met ingang waarvan deze beslissing in werking treedt. Deze datum kan niet vroeger zijn dan die van de aanmelding.

Art. 30

In geval van toepassing van artikel 6, kan de Raad voor de Mededinging, na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging, bij een met redenen omklede beslissing verklaren dat op grond van de gegevens die hem bekend zijn er voor hem geen aanleiding bestaat om op te treden.

Art. 31

Après réception du rapport du Service de la concurrence, le Conseil de la concurrence peut constater, par décision motivée :

1. l'existence d'une pratique restrictive de concurrence et ordonner la cessation de celle-ci, s'il y a lieu, suivant les modalités qu'il prescrit;
2. l'inexistence d'une pratique restrictive de concurrence.

Art. 32

Si l'accord, la décision ou la pratique concertée sur lequel a porté l'instruction fait l'objet d'une exemption en vertu de l'article 85, § 3, du Traité instituant la Communauté économique européenne, le Conseil le constate et classe le dossier.

Art. 33

§ 1er. Si l'instruction a eu pour objet une concentration, le Conseil de la concurrence peut constater, par décision motivée, que :

1. une concentration est admissible; cette décision peut être assortie de conditions et de charges en cas d'application de l'article 10, § 3;

2. une concentration n'est pas admissible.

§ 2. 1. S'il s'agit d'une concentration notifiée conformément à l'article 12, § 1er, le Service de la concurrence, par dérogation aux dispositions de l'article 24, § 1er, alinéa 1er, procède à l'instruction dès réception de la notification ou, si les renseignements à fournir sont incomplets, dès réception des renseignements complets.

Par dérogation à l'article 27, § 1er, le délai prévu pour l'envoi du rapport du Service de la concurrence aux parties est ramené à dix jours.

2. a) Si le Conseil aboutit à la conclusion que la concentration ne tombe pas dans le champ d'application de la présente loi, il le constate par voie de décision.

b) Si le Conseil constate que la concentration, bien que tombant dans le champ d'application de la présente loi, ne soulève pas de doutes sérieux quant à son admissibilité, il décide de ne pas s'y opposer.

c) Si, par contre, il constate que la concentration tombe dans le champ d'application de la présente loi et soulève des doutes sérieux quant à son admissibilité, il décide d'engager la procédure prévue au § 3.

3. Les décisions du Conseil visées au point 2 ci-dessus doivent être motivées et intervenir dans un délai maximum d'un mois. Ce délai court à partir du lendemain du jour de la réception de la notification ou, si les renseignements à fournir lors de la notification sont incomplets, à partir du lendemain du jour de la réception des renseignements complets.

Art. 31

Na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging kan de Raad voor de Mededinging, bij een met redenen omklede beslissing vaststellen :

1. dat er een restrictieve mededingingspraktijk bestaat en bevelen dat deze beëindigd wordt, indien nodig volgens de door hem voorgeschreven modaliteiten;
2. dat er geen restrictieve mededingingspraktijk bestaat.

Art. 32

Indien de overeenkomst, het besluit of de onderling afgestemde feitelijke gedraging waarop het onderzoek betrekking had, het voorwerp uitmaakt van een vrijstelling op grond van artikel 85, § 3, van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, stelt de Raad dit vast en seponereert hij het dossier.

Art. 33

§ 1. Indien het onderzoek betrekking had op een concentratie, kan de Raad voor de Mededinging bij een met redenen omklede beslissing vaststellen dat :

1. een concentratie toelaatbaar is; aan deze beslissing kunnen voorwaarden en verplichtingen verbonden zijn in geval van toepassing van artikel 10, § 3;

2. een concentratie niet toelaatbaar is.

§ 2. 1. Indien het gaat om een concentratie aangemeld overeenkomstig artikel 12, § 1, gaat de Dienst voor de Mededinging, in afwijking van de bepalingen van artikel 24, § 1, eerste lid, over tot het onderzoek onmiddellijk na de ontvangst van de aanmelding, of wanneer de te verstrekken inlichtingen onvolledig zijn, onmiddellijk na de ontvangst van de volledige inlichtingen.

In afwijking van artikel 27, § 1, wordt de termijn voorzien voor de verzending van het verslag van de Dienst voor de Mededinging aan de partijen, teruggebracht op tien dagen.

2. a) Indien de Raad tot de conclusie komt dat de concentratie niet onder het toepassingsgebied van deze wet valt, stelt hij dit vast door een beslissing.

b) Wanneer de Raad vaststelt dat de concentratie weliswaar binnen het toepassingsgebied van deze wet valt, maar er geen ernstige twijfel bestaat over de toelaatbaarheid ervan, beslist hij zich er niet tegen te verzetten.

c) Indien hij daarentegen vaststelt dat de concentratie onder het toepassingsgebied van deze wet valt en ernstige twijfels opwerpt op het stuk van haar toelaatbaarheid beslist hij de procedure bepaald in § 3 te beginnen.

3. De beslissingen van de Raad bedoeld in punt 2 hierboven moeten met redenen omkleed zijn en binnen een maximumtermijn van één maand genomen worden. Deze termijn begint te lopen vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de aanmelding of, wanneer de inlichtingen die bij de aanmelding moeten worden verstrekt onvolledig zijn, vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de volledige inlichtingen.

4. Si, au terme du délai d'un mois, le Conseil n'a rendu aucune décision, la concentration est réputée admissible.

§ 3. Si, conformément au § 2.2, c), du présent article, le Conseil de la concurrence a décidé d'engager la procédure, il charge le Service de la concurrence de procéder à un complément d'instruction et lui fixe un délai pour rédiger un nouveau rapport.

Après réception de ce rapport, le Conseil envoie une copie aux parties, conformément à l'article 27, § 1er.

La décision du Conseil sur l'admissibilité ou la non-admissibilité de la concentration notifiée doit intervenir dans un délai maximum de 75 jours à compter de la date de décision d'engagement de la procédure.

En l'absence de décision dans ce délai, le Conseil est censé avoir rendu une décision constatant que la concentration est réputée admissible.

§ 4. Lorsque le Conseil de la concurrence constate que la concentration n'est pas admissible, il ordonne, en vue de rétablir la concurrence effective, la séparation des entreprises ou actifs regroupés, la cessation du contrôle commun ou toute autre mesure appropriée.

§ 5. Le Roi peut, après consultation du Conseil de la concurrence, modifier les délais visés aux §§ 2 et 3.

Il peut également déterminer les conditions de suspension de ces délais :

1) au cas où la notification ne répond pas aux conditions fixées en vertu de l'article 12, § 3;

2) au cas où la traduction de certains documents s'avère nécessaire.

Art. 34

Les décisions visées aux articles 28 à 33 inclus, à l'exception de celle visée à l'article 33, § 2.2, c) sont publiées au *Moniteur belge* et notifiées, par le secrétaire du Conseil de la concurrence, aux entreprises dont la concentration ou les activités ont fait l'objet de l'instruction ainsi qu'au plaignant.

Lors de cette publication, il est tenu compte de l'intérêt légitime des entreprises à ce que leur secrets d'affaires ne soient pas divulgués.

La notification visée à l'alinéa 1er du présent article mentionne que la décision est susceptible de recours auprès de la Cour d'appel de Bruxelles dans un délai de trente jours à compter de la date de sa publication au *Moniteur belge*.

Section 6

Mesures provisoires

Art. 35

§ 1er. Le président du Conseil de la concurrence peut, sur la demande du plaignant ou du Ministre, prendre des mesures provisoires destinées à suspendre les pratiques restrictives de concurrence faisant

4. Indien de Raad geen beslissing genomen heeft na afloop van de termijn van één maand, wordt de concentratie als toelaatbaar beschouwd.

§ 3. Indien, overeenkomstig § 2.2, c), van dit artikel, de Raad voor de Mededinging beslist heeft de procedure te beginnen, geeft hij de Dienst voor de Mededinging de opdracht een aanvullend onderzoek te verrichten en geeft hem een termijn om een nieuw verslag op te stellen.

Na ontvangst van dit verslag, stuurt de Raad een kopie ervan aan de partijen, overeenkomstig artikel 27, § 1.

De beslissing van de Raad over de toelaatbaarheid of de niet-toelaatbaarheid van de aangemelde concentratie moet worden genomen binnen een maximum termijn van 75 dagen te rekenen vanaf de datum waarop er beslist werd een procedure te beginnen.

Bij ontstentenis van een beslissing binnen deze termijn wordt de Raad geacht een beslissing te hebben genomen waarbij wordt vastgesteld dat de concentratie als toelaatbaar beschouwd is.

§ 4. Wanneer de Raad voor de Mededinging vaststelt dat de concentratie niet toelaatbaar is, beveelt hij, met het oog op het herstellen van de daadwerkelijke mededinging, de splitsing van de gegroepeerde ondernemingen of activa, het stopzetten van de gemeenschappelijke zeggenschap, of elke andere geëigende maatregel.

§ 5. De Koning kan, na raadpleging van de Raad voor de Mededinging, de bij §§ 2 en 3 bedoelde termijnen wijzigen.

Hij kan eveneens de voorwaarden van schorsing van deze termijnen bepalen :

1) voor het geval dat de kennisgeving niet beantwoordt aan de voorwaarden vastgesteld krachtens artikel 12, § 3;

2) voor het geval dat de vertaling van bepaalde documenten nodig blijkt te zijn.

Art. 34

De beslissingen bedoeld bij de artikelen 28 tot en met 33, behalve die bedoeld bij artikel 33, § 2.2, c) worden in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt, door de secretaris van de Raad voor de Mededinging, ter kennis gebracht aan de ondernemingen op wier concentratie of activiteiten het onderzoek betrekking had, alsook aan de klager.

Bij deze bekendmaking wordt er rekening gehouden met het wettig belang van de ondernemingen opdat hun zakelijke geheimen niet zouden worden verspreid.

De in het eerste lid van dit artikel bedoelde kennisgeving vermeldt dat de beslissing vatbaar is voor hoger beroep bij het Hof van Beroep te Brussel, dit binnen een termijn van dertig dagen die loopt vanaf de datum van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Afdeling 6

Voorlopige maatregelen

Art. 35

§ 1. De voorzitter van de Raad voor de Mededinging kan, op aanvraag van de klager of van de Minister, voorlopige maatregelen nemen bestemd om de restrictieve mededingingspraktijken die het voorwerp

l'objet de l'instruction, s'il est urgent d'éviter une situation susceptible de provoquer un préjudice grave, imminent et irréparable aux entreprises dont les intérêts sont affectés par ces pratiques ou de nuire à l'intérêt économique général.

Le président du Conseil transmet la demande de prise de mesures provisoires au Service de la concurrence qui lui soumet un rapport motivé mentionnant les mesures que le Service estime nécessaires pour suspendre les pratiques visées à l'alinéa 1er. Ce rapport doit être soumis au président dans un délai fixé par lui, qui ne peut dépasser quinze jours.

§ 2. Dans le délai de quinze jours à partir de la réception du rapport, le président du Conseil, par décision motivée, estime s'il y a lieu de prendre des mesures provisoires.

Avant que le président ne rende cette décision, les parties peuvent consulter le rapport et reçoivent la possibilité d'être entendues par le président.

§ 3. La décision est notifiée, par le secrétaire du Conseil, aux entreprises dont l'activité fait l'objet de l'instruction ainsi qu'au plaignant. La notification mentionne que la décision est susceptible de recours auprès de la Cour d'appel de Bruxelles dans un délai de trente jours à compter de la date de cette notification.

Section 7

Amendes et astreintes

Art. 36

§ 1er. En cas d'application de l'article 31, 1, le Conseil peut infliger, à chacune des entreprises concernées, des amendes ne dépassant pas 10 % de leur chiffre d'affaires, déterminé selon les critères visés à l'article 46. En outre, le Conseil peut, par la même décision, infliger des astreintes pour le non-respect de sa décision, et ce à raison d'un montant journalier maximum de 250 000 francs pour chacune des entreprises concernées.

§ 2. Ces amendes et astreintes peuvent en outre être infligées en cas d'application de l'article 29, § 2, b), c) et d) et en cas de non-respect des décisions visées à l'article 33, § 1er.

Art. 37

§ 1er. Le Conseil de la concurrence peut infliger aux personnes, entreprises ou associations d'entreprises, des amendes d'un montant de 20 000 francs à 1 000 000 de francs lorsque, de propos délibéré ou par négligence,

- a) elles donnent des indications inexactes ou dénaturées à l'occasion d'une notification ou d'une demande de renseignements;
- b) elles fournissent les renseignements de façon incomplète;
- c) elles ne fournissent pas les renseignements dans le délai imparti;
- d) elles empêchent ou entravent les instructions prévues à l'article 23 ainsi que les enquêtes visées à l'article 26.

van het onderzoek uitmaken te schorsen, indien het dringend is een toestand te vermijden die een ernstig, onmiddellijk en onherstelbaar nadeel kan veroorzaken voor de ondernemingen waarvan de belangen aangetaast worden door deze praktijken of die schadelijk kan zijn voor het algemeen economisch belang.

De voorzitter van de Raad maakt de aanvraag tot voorlopige maatregelen over aan de Dienst voor de Mededinging die hem een met redenen omkleed verslag voorlegt; dit verslag vermeldt de maatregelen die de Dienst nodig acht om de bij het eerste lid bedoelde praktijken te schorsen. Dit verslag moet aan de voorzitter worden voorgelegd binnen een door hem vastgestelde termijn die vijftien dagen niet mag overschrijden.

§ 2. Binnen een termijn van vijftien dagen na ontvangst van het verslag, oordeelt de voorzitter van de Raad bij een met redenen omklede beslissing, of er aanleiding bestaat om voorlopige maatregelen te treffen.

Vooraleer de voorzitter deze beslissing neemt krijgen de partijen inzage in het verslag en krijgen zij de mogelijkheid om door de voorzitter gehoord te worden.

§ 3. De beslissing wordt, door de secretaris van de Raad, aan de ondernemingen waarvan de activiteit het voorwerp uitmaakt van het onderzoek, alsook aan de klager, ter kennis gebracht. De kennisgeving vermeldt dat de beslissing voor hoger beroep vatbaar is bij het Hof van Beroep te Brussel binnen een termijn van dertig dagen te rekenen vanaf de dag van deze kennisgeving.

Afdeling 7

Geldboeten en dwangsommen

Art. 36

§ 1. In geval van toepassing van artikel 31, 1, kan de Raad, aan elk van de betrokken ondernemingen, geldboeten opleggen van maximum 10 % van hun omzet, bepaald volgens de in artikel 46 bedoelde criteria. Bovendien kan de Raad bij dezelfde beslissing dwangsommen opleggen wegens niet-naleving van zijn beslissing, van ten hoogste 250 000 frank per dag aan elk van de betrokken ondernemingen.

§ 2. Deze geldboeten en dwangsommen kunnen tevens worden opgelegd in geval van toepassing van artikel 29, § 2, b), c) en d), en bij niet-naleving van de beslissingen bedoeld bij artikel 33, § 1.

Art. 37

§ 1. De Raad voor de Mededinging kan aan personen, ondernemingen of ondernemingsverenigingen geldboeten opleggen van 20 000 frank tot 1 000 000 frank, wanneer zij opzettelijk of uit onachtzaamheid,

- a) bij een aanmelding of een verzoek om inlichtingen onjuiste of verdraaide gegevens verstrekken;
- b) de inlichtingen op onvolledige wijze verstrekken;
- c) de inlichtingen niet binnen de gestelde termijn verstrekken;
- d) de onderzoeken bedoeld in de artikelen 23 en 26 beletten of hinderen.

§ 2. Les mêmes amendes peuvent être infligées au cas où une entreprise aurait procédé à une concentration sans notification préalable telle que prévue à l'article 12, même s'il s'avérait que la concentration est admissible.

Art. 38

En cas d'infraction à l'article 12, § 4, le Conseil de la concurrence peut infliger les amendes visées à l'article 36, § 1er.

Il peut, en outre, infliger les astreintes visées à l'article 36, § 1er, en cas d'application de l'article 33, § 4.

Art. 39

Les amendes prévues à l'article 36, § 1er, ne peuvent être infligées pour des agissements postérieurs à la notification visée à l'article 7, § 1er, et antérieurs à la décision par laquelle l'application de l'article 2, § 3, est accordée ou refusée, pour autant qu'ils restent dans les limites de l'activité décrite dans la notification.

Art. 40

Le président du Conseil peut infliger l'astreinte visée à l'article 36, § 1er, en vue d'assurer le respect des mesures provisoires qu'il a prises conformément à l'article 35 et le respect de sa décision visée à l'article 23, § 2.

Art. 41

La décision du Conseil de la concurrence, prise en application de la présente section, est notifiée par le secrétaire du Conseil aux personnes, entreprises ou associations d'entreprises qui en sont l'objet. La notification mentionne que la décision est susceptible de recours auprès de la Cour d'appel de Bruxelles dans un délai de trente jours à compter de la date de cette notification.

Section 8

Questions préjudicielles posées à la Cour d'appel de Bruxelles par les cours et tribunaux

Art. 42

§ 1er. Lorsque la solution d'un litige dépend du caractère licite d'une pratique de concurrence au sens de la présente loi, le juge saisi peut surseoir à statuer et saisir la Cour d'appel de Bruxelles.

La Cour rend une décision motivée. Cette décision n'est susceptible d'aucun recours.

La Cour d'appel peut demander une instruction par le Service de la concurrence. Cette instruction se fait suivant la procédure prévue par le présent chapitre.

§ 2. Dezelfde geldboeten kunnen worden opgelegd in het geval dat een onderneming zou zijn overgegaan tot een concentratie zonder voorafgaande aanmelding, zoals bepaald in artikel 12, zelfs indien zou blijken dat de concentratie toelaatbaar is.

Art. 38

In geval van inbreuk op artikel 12, § 4, kan de Raad voor de Mededinging de bij artikel 36, § 1, bedoelde geldboeten opleggen.

Hij kan bovendien de dwangsommen bedoeld bij artikel 36, § 1, opleggen in geval van toepassing van artikel 33, § 4.

Art. 39

De geldboeten voorzien in artikel 36, § 1, kunnen niet worden opgelegd voor gedragingen gesteld na de aanmelding bedoeld bij artikel 7, § 1, en voor de beslissing waarbij de toepassing van artikel 2, § 3, wordt toegestaan of geweigerd, voor zover deze gedragingen binnen de grenzen blijven welke in de aanmelding zijn genoemd.

Art. 40

De voorzitter van de Raad kan de in artikel 36, § 1, bedoelde dwangsom opleggen teneinde de voorlopige maatregelen die hij overeenkomstig artikel 35 heeft getroffen en de in artikel 23, § 2, bedoelde beslissing te doen naleven.

Art. 41

Een beslissing van de Raad voor de Mededinging, genomen in toepassing van deze afdeling, wordt ter kennis gebracht door de secretaris van de Raad aan de personen, ondernemingen en ondernemingsverenigingen die er het voorwerp van uitmaken. De kennisgeving vermeldt dat hoger beroep kan ingesteld worden bij het Hof van Beroep te Brussel. De termijn voor het instellen van dit beroep bedraagt dertig dagen vanaf de dag van de kennisgeving.

Afdeling 8

Prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Beroep te Brussel door de hoven en rechtbanken

Art. 42

§ 1. Wanneer de oplossing van een geschil afhangt van het geoorloofd karakter van een mededingingspraktijk als bedoeld bij deze wet, kan de rechter, waarbij de zaak aanhangig werd gemaakt, de uitspraak uitstellen en het Hof van Beroep te Brussel raadplegen.

Het Hof neemt een met redenen omklede beslissing. Deze beslissing is niet vatbaar voor beroep.

Het Hof van Beroep kan de Dienst voor de Mededinging om een onderzoek verzoeken. Dit onderzoek wordt gevoerd volgens de in dit hoofdstuk bepaalde procedure.

La juridiction qui a posé la question préjudicielle est tenue de se conformer à la décision rendue par la Cour d'appel de Bruxelles sur le point de droit faisant l'objet de la question préjudicielle.

§ 2. Tout jugement ou arrêt rendu par les cours et tribunaux et relatif à un litige mettant en cause le caractère licite d'une pratique de concurrence au sens de la présente loi, doit être communiqué au Conseil de la concurrence dans la huitaine et à la diligence du greffier de la juridiction compétente.

En outre, le greffier est tenu d'informer, sans délai, le Conseil de la concurrence, des recours introduits contre tout jugement ou arrêt visés à l'alinéa précédent.

Section 9

Recours

Art. 43

Les décisions du Conseil de la concurrence peuvent faire l'objet d'un recours auprès de la Cour d'appel de Bruxelles.

Les décisions du président du Conseil de la concurrence rendues en application des articles 23, § 2.3 et 35 peuvent également faire l'objet du recours visé à l'alinéa précédent.

Le recours peut être introduit par les entreprises dont la pratique de concurrence a fait l'objet de l'instruction et par le plaignant ainsi que par toute personne comparue devant le Conseil de la concurrence; il est dirigé contre l'Etat belge, représenté par le Ministre des Affaires économiques.

Le recours est introduit par requête dans un délai de trente jours à partir de la publication au *Moniteur belge* de la décision du Conseil de la concurrence.

Quand le recours est dirigé contre une décision du Conseil de la concurrence rendue en application de l'article 37 ou contre une décision du président du Conseil de la concurrence rendue en application des articles 23, § 2.3, et 35, le délai de trente jours commence à courir à partir de la date de la notification visée aux articles 23, § 2.3, 35, § 3, et 41.

La requête contient sous peine de nullité :

- 1° l'indication des jour, mois et an;
- 2° les nom, prénom, profession, domicile du requérant, ainsi que, le cas échéant, ses qualités et inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat;
- 3° l'indication suivante : l'Etat belge représenté par le Ministre des Affaires économiques;
- 4° l'objet et l'exposé sommaire des moyens;
- 5° l'indication du juge saisi de la demande;
- 6° la signature du requérant ou de son avocat.

Le recours ne suspend pas les décisions du Conseil ni celles du président.

La Cour d'appel peut, à la demande de l'intéressé et par décision avant dire droit, suspendre l'obligation de paiement des amendes et astreintes et ce jusqu'au jour du prononcé de l'arrêt. La Cour d'appel peut, s'il

Het rechtscollege dat de prejudiciële vraag stelt is gehouden tot naleving van de beslissing die het Hof van Beroep te Brussel genomen heeft inzake het rechtspunt dat het voorwerp uitmaakte van de prejudiciële vraag.

§ 2. Elk door de hoven en rechtbanken gewezen vonnis of arrest waarbij het gaat om het geoorloofd karakter van een mededingingspraktijk als bedoeld bij deze wet, dient binnen acht dagen, aan de Raad voor de Mededinging medegedeeld te worden door toedoen van de griffier van het bevoegde rechtscollege.

Bovendien is de griffier ertoe gehouden zonder verwijl de Raad voor de Mededinging kennis te geven van de beroepen die tegen om het even welk in voorgaand lid gevisieerd vonnis of arrest werden aangetekend.

Afdeling 9

Hoger beroep

Art. 43

Tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging kan een hoger beroep worden ingesteld bij het Hof van Beroep van Brussel.

De beslissingen van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging genomen in toepassing van artikelen 23, § 2.3 en 35 kunnen eveneens het voorwerp uitmaken van het beroep bedoeld in het vorige lid.

Het hoger beroep kan worden ingesteld door de ondernemingen wier mededingingspraktijk het voorwerp heeft uitgemaakt van het onderzoek en door de klager, alsook door alle partijen die voor de Raad voor de Mededinging zijn verschenen; het wordt gericht tegen de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken.

Het hoger beroep wordt ingesteld bij verzoekschrift binnen een termijn van dertig dagen vanaf de bekendmaking van de beslissing van de Raad voor de Mededinging in het *Belgisch Staatsblad*.

Wanneer het hoger beroep gericht is tegen een beslissing van de Raad voor de Mededinging genomen in toepassing van artikel 37 of tegen een beslissing van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging die genomen werd in toepassing van artikelen 23, § 2.3, en 35, begint de termijn van dertig dagen te lopen vanaf de dag van de kennisgeving bedoeld bij de artikelen 23, § 2.3, 35, § 3, en 41.

Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid :

- 1° aanduiding van dag, maand en jaar;
- 2° de naam, voornaam, beroep, woonplaats van de verzoeker, alsook, in voorkomend geval, zijn persoonlijke hoedanigheden en inschrijving in het handelsregister of in het ambachtsregister;
- 3° volgende aanduiding : De Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken;
- 4° het voorwerp en de beknopte uiteenzetting van de middelen;
- 5° de aanduiding van de rechter die belast is met het verzoek;
- 6° de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

Het hoger beroep schorst de beslissingen van de Raad of die van de voorzitter niet.

Het Hof van Beroep kan, op verzoek van de betrokkene en bij beslissing alvorens recht te doen, de verplichting tot het betalen van de geldboeten en dwangsommen schorsen, en zulks tot op de dag van de

échet, ordonner la restitution à l'intéressé du montant versé des amendes et astreintes; elle peut également ne pas se prononcer immédiatement sur la restitution des amendes ou astreintes payées dans la mesure où cette décision serait liée au fond.

Les décisions de la Cour d'appel sont publiées au *Moniteur belge*.

CHAPITRE IV

Dispositions pénales

Art. 44

L'utilisation et la divulgation de documents ou de renseignements reçus en application des dispositions de la présente loi à des fins autres que celles de l'application de la présente loi, est punie d'une amende de 100 à 10 000 francs et d'un emprisonnement de deux mois à cinq ans ou d'une de ces peines seulement.

Toute infraction à l'arrêté visé à l'article 51 est également punie d'une amende de 100 à 10 000 francs et d'un emprisonnement de deux mois à cinq ans ou d'une de ces peines seulement.

Art. 45

Les dispositions du livre premier du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85, sont applicables aux infractions visées à l'article 44.

CHAPITRE V

Autres dispositions

Art. 46

§ 1er. Le chiffre d'affaires visé aux articles 5 et 36 est le chiffre d'affaires total réalisé au cours de l'exercice social précédent sur le marché national et à l'exportation. Il s'entend au sens de l'arrêté royal du 8 octobre 1976 relatif aux comptes annuels des entreprises modifié par l'arrêté royal du 6 mars 1990.

Le chiffre d'affaires visé à l'article 11 est le chiffre d'affaires total réalisé au cours de l'exercice social précédent en Belgique et à l'étranger. Il s'entend au sens de l'arrêté royal du 6 mars 1990 relatif aux comptes consolidés des entreprises.

§ 2. Par dérogation au § 1er, lorsqu'une concentration consiste en l'acquisition de parties — constituées ou non en entités juridiques — d'une ou plusieurs entreprises ou d'un groupe d'entreprises, seul le chiffre d'affaires se rapportant aux parties qui sont ainsi l'objet de la transaction est pris en considération dans le chef du ou des cédants.

Toutefois, deux ou plusieurs transactions, telles que visées au premier alinéa, qui ont lieu au cours d'une période de deux années entre les mêmes personnes ou entreprises sont à considérer comme une seule opération de concentration intervenant à la date de la dernière transaction.

uitspraak van het arrest. Het Hof van Beroep kan, in voorkomend geval, bevelen dat het betaalde bedrag van de geldboeten en dwangsommen, aan de betrokkene wordt terugbetaald; het hoeft zich ook niet onmiddellijk uit te spreken over de teruggave van de betaalde geldboeten of dwangsommen, in de mate dat deze beslissing de grond van de zaak zou raken.

De beslissingen van het Hof van Beroep worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

HOOFDSTUK IV

Strafbepalingen

Art. 44

Het gebruik en de openbaarmaking van de met toepassing van de bepalingen van deze wet verkregen bescheiden of inlichtingen voor andere doeleinden dan de toepassing van deze wet, wordt met een geldboete van 100 tot 10 000 frank en met een gevangenisstraf van twee maanden tot vijf jaar gestraft of met één van deze straffen alleen.

Elke inbreuk op het besluit bedoeld bij artikel 51, wordt eveneens gestraft met een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank en met een gevangenisstraf van twee maanden tot vijf jaar of met één van deze straffen alleen.

Art. 45

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 inbegrepen, zijn van toepassing op de in artikel 44 bedoelde inbreuken.

HOOFDSTUK V

Andere bepalingen

Art. 46

§ 1. De omzet bedoeld in de artikelen 5 en 36 is de totale omzet gerealiseerd tijdens het vorige boekjaar op de nationale markt en bij de export. Hij moet worden begrepen in de zin van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 betreffende de jaarrekeningen van de ondernemingen gewijzigd door het koninklijk besluit van 6 maart 1990.

De omzet bedoeld bij artikel 11 is de totale omzet gerealiseerd tijdens het vorig boekjaar in België en in het buitenland. Hij moet worden begrepen in de zin van het koninklijk besluit van 6 maart 1990 op de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen.

§ 2. Alleen concentratie bestaat uit de verwerving van delen — die al dan niet rechtspersoonlijkheid bezitten — van één of meer ondernemingen of van een groep ondernemingen, wordt in afwijking van § 1 alleen het omzetcijfer dat betrekking heeft op de delen die aldus het voorwerp van de transactie zijn, uit hoofde van de vervreemder of vervreemders, in aanmerking genomen.

Twee of meer transacties, als bedoeld in het eerste lid, die binnen een periode van twee jaar plaatsvinden tussen dezelfde personen of ondernemingen, moeten evenwel worden beschouwd als één concentratie die plaatsvindt op de datum van de laatste transactie.

§ 3. Le chiffre d'affaires est remplacé :

a) pour les banques, les établissements de crédit et autres établissements financiers, par le dixième du total des bilans;

b) pour les entreprises d'assurance, par la valeur des primes brutes émises qui comprennent tous les montants reçus et à recevoir au titre de contrats d'assurance établis par elles ou pour leur compte, y compris les primes cédées aux réassureurs et après déduction des impôts et taxes parafiscales perçus sur la base du montant des primes ou du volume total de celui-ci.

§ 4. En ce qui concerne l'application des articles 11 et 36, et sans préjudice du § 2 du présent article, le chiffre d'affaires de chacune des entreprises résulte de la somme des chiffres d'affaires de toutes les entreprises appartenant au même groupe.

Sont considérées comme appartenant au même groupe les entreprises liées au sens de l'arrêté royal du 8 octobre 1976 relatif aux comptes annuels des entreprises modifié par l'arrêté royal du 6 mars 1990.

§ 5. Pour les entreprises publiques visées à l'article 47, le chiffre d'affaires à prendre en considération est celui de toutes les entreprises qui constituent un ensemble économique doté d'un pouvoir de décision autonome, indépendamment de la détention de leur capital ou des règles de tutelle administrative qui leur sont applicables.

Art. 47.

Les entreprises publiques et les entreprises auxquelles les autorités publiques accordent des droits spéciaux ou exclusifs sont soumises aux dispositions de la présente loi dans les limites où cette application ne fait pas échec en droit ou en fait à la mission particulière qui leur a été impartie par ou en vertu de la loi.

Art. 48

§ 1er. L'instruction visée à l'article 23 ne peut porter que sur des faits ne remontant pas à plus de cinq ans. Ce délai se compte à partir de la date de la décision du Service de la concurrence de procéder à une instruction d'office ou de la date de saisine du Service conformément à l'article 23, § 1er.

§ 2. Le délai de prescription en ce qui concerne la procédure d'instruction et de décision est de cinq ans à partir de la date visée au § 1er.

La prescription ne sera interrompue que par des actes d'instruction ou de décision faits dans le délai déterminés sous l'alinéa précédent; ces actes font courir un nouveau délai d'égale durée.

§ 3. Le délai de prescription en ce qui concerne les amendes et astreintes est de cinq ans à partir de la date de la notification prévue à l'article 34.

La prescription en ce qui concerne les amendes et astreintes ne sera interrompue que par les actes de recouvrement faits dans le délai déterminé sous l'alinéa précédent; ces actes font courir un nouveau délai d'égale durée.

§ 3. De omzet wordt vervangen :

a) bij banken, kredietinstellingen en andere financiële instellingen, door een tiende van het balanstotaal;

b) bij verzekeringsondernemingen, door de waarde van de bruto geboekte premies, die alle uit hoofde van de door of namens de verzekeringsondernemingen gesloten verzekeringsovereenkomsten ontvangen en te ontvangen bedragen omvatten, met inbegrip van de aan herverzekeraars afgestane premies en na aftrek van belastingen en parafiscale heffingen geheven op basis van de premies of van het totaal daarvan.

§ 4. Wat betreft de toepassing van de artikelen 11 en 36 en onverminderd § 2 van dit artikel, wordt het omzetcijfer van elk der ondernemingen bekomen door de som te maken van de omzetcijfers van alle ondernemingen die tot dezelfde groep behoren.

Worden beschouwd als deel uitmakend van dezelfde groep de ondernemingen die verbonden zijn in de zin van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 betreffende de jaarrekeningen van de ondernemingen, gewijzigd door het koninklijk besluit van 6 maart 1990.

§ 5. Voor de openbare ondernemingen bedoeld in artikel 47, is de in aanmerking te nemen omzet deze van alle ondernemingen die een economisch geheel vormen met een zelfstandige beslissingsbevoegdheid, ongeacht de vraag wie het kapitaal ervan bezit of welke administratieve voorgedijregels erop van toepassing zijn.

Art. 47

De openbare ondernemingen en de ondernemingen waaraan de overheid bijzondere of exclusieve rechten verleent zijn onderworpen aan de bepalingen van deze wet voor zover de toepassing daarvan de vervulling, in feite of in rechte, van de hun door of krachtens de wet toevertrouwde bijzondere taak niet verhindert.

Art. 48

§ 1. Het onderzoek bedoeld in artikel 23 mag slechts betrekking hebben op feiten die zich niet langer dan vijf jaar geleden voordeden. De termijn wordt berekend vanaf de datum van de beslissing van de Dienst voor de Mededinging om ambtshalve een onderzoek in te stellen of vanaf de datum van het aanhangig maken van de zaak bij de Dienst overeenkomstig artikel 23, § 1.

§ 2. De verjaringstermijn met betrekking tot de procedure van onderzoek en beslissing is vijf jaar te rekenen vanaf de datum bedoeld bij § 1.

De verjaring wordt slechts gestuit door daden van onderzoek of daden van beslissing verricht binnen de termijn bepaald in het vorige lid; met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen.

§ 3. De verjaringstermijn met betrekking tot de geldboeten en dwangsommen is vijf jaar, te rekenen vanaf de datum van de bij artikel 34 bedoelde kennisgeving.

De verjaring wordt, voor wat betreft de geldboeten en de dwangsommen slechts gestuit door daden van invordering verricht binnen de termijn bepaald in het vorige lid; met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen.

Art. 49

§ 1er. Le Service de la concurrence est chargé d'accomplir, auprès des entreprises, des missions d'assistance, de vérification ou autres dans le cadre du contrôle du respect des règles de concurrence des traités des Communautés européennes.

§ 2. Les agents mandatés dans ce but ont les mêmes pouvoirs et obligations que ceux des agents mandatés visés à l'article 23 de la présente loi.

Art. 50

Nonobstant les dispositions de l'article 44,

a) le Service de la concurrence peut communiquer les documents et informations en sa possession aux autorités compétentes en ce qui concerne l'application des articles 8 et 9 du traité instituant l'Union économique Benelux et des articles 10 et 11 du protocole d'exécution y annexé, ainsi qu'aux autorités communautaires compétentes en vertu de l'article 89 du traité instituant la Communauté économique européenne;

b) dans le cadre des accords de réciprocité en matière d'assistance mutuelle relative aux pratiques de concurrence, le Service de la concurrence peut également communiquer les documents et informations indispensables aux autorités étrangères compétentes en matière de concurrence.

Art. 51

Sans préjudice des dispositions de la loi du 27 mars 1969 relative à la réglementation des transports maritimes et aériens et sauf les exceptions qu'il détermine, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, et après consultation du Conseil et de la Commission de la concurrence, prendre des mesures pour interdire aux entreprises de donner à un Etat étranger ou à un organisme relevant de celui-ci des renseignements ou des documents qui n'ont pas été publiés et portant sur leurs pratiques de concurrence.

Art. 52

Si l'entreprise demeure en défaut de payer l'amende ou l'astreinte, la décision du Conseil de la concurrence ou de son président ou la décision de la Cour d'appel de Bruxelles passée en force de chose jugée est transmise à l'administration de la Taxe sur la valeur ajoutée, de l'Enregistrement et des Domaines en vue du recouvrement du montant de l'amende administrative.

Les poursuites à intenter par l'administration précitée se déroulent conformément à l'article 3 de la loi domaniale du 22 décembre 1949.

Le Roi détermine les délais et les modalités du paiement des amendes et astreintes visées aux articles 36, 37, 38 et 40.

Art. 49

§ 1. De Dienst voor de Mededinging wordt belast met het vervullen bij de bedrijven van bijstands-, verificatie- of andere opdrachten in het kader van het toezicht op de naleving van de mededingingsregels van de verdragen van de Europese Gemeenschappen.

§ 2. De daartoe gemandateerde personeelsleden hebben dezelfde bevoegdheid en verplichtingen als die van de in artikel 23 van deze wet bedoelde gemandateerde personeelsleden.

Art. 50

Niettegenstaande de bepalingen van artikel 44,

a) kan de Dienst voor de Mededinging de in zijn bezit zijnde bescheiden en inlichtingen mededelen aan de bevoegde instanties voor wat betreft de toepassing van de artikelen 8 en 9 van het Verdrag tot Oprichting van de Benelux Economische Unie en van de artikelen 10 en 11 van het daaraan als bijlage gehecht uitvoeringsprotocol, evenals aan de krachtens artikel 89 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap bevoegde communautaire overheden;

b) in het kader van de wederkerigheidsovereenkomsten inzake onderlinge bijstand aangaande de mededingingspraktijken, kan de Dienst voor de Mededinging ook de nodige bescheiden en inlichtingen aan de buitenlandse instanties, bevoegd inzake mededinging, mededelen.

Art. 51

Onverminderd de bepalingen van de wet van 27 maart 1969 betreffende de reglementering van het zee- en luchtvervoer en behoudens de uitzonderingen die Hij bepaalt, kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, en na raadpleging van de Raad en de Commissie voor de Mededinging, maatregelen treffen waarbij het de ondernemingen verboden wordt niet bekendgemaakte inlichtingen of bescheiden met betrekking tot hun mededingingspraktijken aan een buitenlandse Staat of aan een daarvan afhangerende instelling te geven.

Art. 52

Indien de onderneming in gebreke blijft de geldboete of de dwangsom te betalen, wordt de beslissing van de Raad voor de Mededinging of van zijn voorzitter of de in kracht van gewijsde gegane beslissing van het Hof van Beroep te Brussel, toegezonden aan de administratie van de Belasting over de Toegevoegde Waarde, der Registratie en Domeinen, met het oog op de inning van het bedrag van de administratieve geldboete.

De vervolgingen die de voornoemde administratie moet instellen gebeuren overeenkomstig artikel 3 van de domaniale wet van 22 december 1949.

De Koning stelt de termijnen en de modaliteiten van de betaling van de in artikelen 36, 37, 38 en 40 bedoelde geldboeten en dwangsommen vast.

Art. 53

Lorsque les autorités belges ont à statuer, en application de l'article 88 du traité instituant la Communauté économique européenne, sur l'admissibilité d'ententes et sur l'exploitation abusive d'une position dominante sur le Marché commun, la décision est rendue par les autorités prévues par la présente loi en conformité aux articles 85, § 1er et 86 du traité, selon la procédure et les sanctions prévues par la présente loi.

Art. 54

Les frais inhérents à l'application de la présente loi sont à imputer au Ministère des Affaires économiques.

CHAPITRE VI

Dispositions finales

Art. 55

§ 1er. Sont abrogés :

a) dans l'arrêté royal n° 62 du 13 janvier 1935 permettant l'institution d'une réglementation économique de la production et de la distribution, modifié par l'arrêté royal n° 295 du 30 mars 1936 et complété par l'arrêté royal n° 78 du 28 novembre 1939 :

— les articles 6 et 9;
— les mots « Le Conseil est divisé en deux chambres. Le Président répartit les membres parmi les chambres; celles-ci siègent au nombre fixe de trois membres » dans l'article 7;

— l'article 8, alinéa 2;
— l'article 10, alinéa 1er;
b) dans l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays, dont l'intitulé a été modifié en « loi sur la réglementation économique et les prix » par la loi du 30 juillet 1971 :

— les articles 4bis et 4ter, insérés par l'arrêté-loi du 7 juin 1946;

c) la loi du 27 mai 1960 sur la protection contre l'abus de puissance économique modifiée par la loi du 23 septembre 1985;

d) les articles 2 et 3 de la loi du 28 juillet 1987 portant exécution des règlements et directives pris en application de l'article 87 du traité instituant la Communauté économique européenne;

e) l'arrêté royal du 1er février 1988 portant exécution des articles 12 à 14 du premier Règlement (n° 17) d'application des articles 85, 86 et 87 du traité instituant la Communauté économique européenne;

f) l'arrêté royal du 18 juillet 1989 portant exécution, en matière d'ententes et de concentrations, de l'article 86 du traité instituant la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier.

Art. 53

Wanneer de Belgische autoriteiten zich, bij toepassing van artikel 88 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, moeten uitspreken over de toelaatbaarheid van afspraken of over het misbruik maken van een machtspositie op de gemeenschappelijke markt, wordt de beslissing door de in deze wet genoemde autoriteiten genomen in overeenstemming met de artikelen 85, § 1 en 86 van het Verdrag, volgens de procedure en de sancties bepaald door deze wet.

Art. 54

De kosten verbonden aan de toepassing van deze wet komen ten laste van het Ministerie van Economische Zaken.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Art. 55

§ 1. Worden opgeheven :

a) in het koninklijk besluit n° 62 van 13 januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit n° 295 van 30 maart 1936 en aangevuld bij het koninklijk besluit n° 78 van 28 november 1939 :

— de artikelen 6 en 9;
— in artikel 7 de woorden « De Raad wordt ingedeeld in twee kamers. De Voorzitter verdeelt de leden tussen de kamers; deze zetelen met het vast getal van drie leden. »;

— artikel 8, tweede lid;
— artikel 10, eerste lid;

b) in de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende het beteugelen van de inbreuken op de reglementeringen inzake de bevoorrading van het land, waarvan het opschrift gewijzigd werd bij de wet van 30 juli 1971 in « wet betreffende de economische reglementering en de prijzen » :

— de artikelen 4bis en 4ter, ingevoegd bij de besluitwet van 7 juni 1946;

c) de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtspositie gewijzigd bij de wet van 23 september 1985;

d) de artikelen 2 en 3 van de wet van 28 juli 1987 tot uitvoering van de in toepassing van artikel 87 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap uitgevaardigde verordeningen en richtlijnen;

e) het koninklijk besluit van 1 februari 1988 houdende uitvoering van de artikelen 12 tot 14 van de eerste Verordening (n° 17) over de toepassing van de artikelen 85, 86 en 87 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap;

f) het koninklijk besluit van 18 juli 1989 houdende uitvoering van artikel 86 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal met betrekking tot afspraken en concentraties.

§ 2. Les dispositions visées au § 1er restent applicables aux affaires en cours à la date de la mise en vigueur dudit paragraphe.

Art. 56

Sont remplacés dans l'arrêté royal n° 62 du 13 janvier 1935 permettant l'institution d'une réglementation économique de la production et de la distribution, modifié par l'arrêté royal n° 295 du 30 mars 1936 et complété par l'arrêté royal n° 78 du 28 novembre 1939 :

— les mots « le Conseil du contentieux économique institué par le chapitre II » par les mots « le Conseil de la concurrence institué par la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique » dans l'article 5;

— les mots « du Conseil du Contentieux économique » par les mots « De la procédure » dans l'intitulé du chapitre II;

— les mots « la chambre » par les mots « le Conseil de la concurrence » dans l'article 7;

— les mots « Conseil du contentieux économique » par les mots « Conseil de la concurrence » dans les articles 11 et suivants;

— les mots « le secrétaire » par les mots « le secrétaire du Conseil de la concurrence » dans l'article 12.

Art. 57

§ 1er. La présente loi entre en vigueur le premier jour du dix-huitième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

§ 2. A partir du premier jour du mois suivant celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*, le Roi peut appliquer le pouvoir réglementaire qui Lui est dévolu par les articles suivants :

- l'article 6, § 2;
- l'article 7, § 3;
- l'article 12, § 3;
- les articles 15 à 22 et 25;
- l'article 27, § 3;
- l'article 52, alinéa 3.

Promulguons la présente loi, ordonnons qu'elle soit revêtue du sceau de l'Etat et publiée par le *Moniteur belge*.

Donné à Motril, le 5 août 1991.

BAUDOUIN

Par le Roi :

Le Ministre des Affaires économiques et du Plan,
W. CLAES

Le Ministre de la Justice,
M. WATHELET

Scellé du sceau de l'Etat :
Le Ministre de la Justice,
M. WATHELET

§ 2. De in § 1 bedoelde bepalingen blijven van toepassing op de zaken die in uitvoering zijn de dag van de inwerkingtreding van voornoemde paragraaf.

Art. 56

Worden vervangen in het koninklijk besluit n° 62 van 13 januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit n° 295 van 30 maart 1936 en aangevuld bij het koninklijk besluit n° 78 van 28 november 1939 :

— de woorden « de Raad der Economische Geschillen opgericht door hoofdstuk II » door de woorden « de Raad voor de Mededinging opgericht door de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging » in artikel 5;

— de woorden « van de Raad der Economische Geschillen » door de woorden « van de procedure » in het opschrift van hoofdstuk II;

— de woorden « de kamer » door de woorden « de Raad voor de Mededinging » in artikel 7;

— de woorden « Raad der Economische Geschillen » door de woorden « Raad voor de Mededinging » in de artikelen 11 en volgende;

— de woorden « de secretaris » door de woorden « de secretaris van de Raad voor de Mededinging » in artikel 12.

Art. 57

§ 1. Deze wet treedt in werking de eerste dag van de achttiende maand die volgt op deze van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 2. Vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt, kan de Koning gebruik maken van de regelingsbevoegdheid welke Hem in de hiernavolgende artikelen is toegekend :

- artikel 6, § 2;
- artikel 7, § 3;
- artikel 12, § 3;
- artikelen 15 tot en met 22 en 25;
- artikel 27, § 3;
- artikel 52, derde lid.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Motril, 5 augustus 1991.

BOUDEWIJN

Van Koningswege :

De Minister van Economische Zaken en het Plan,
W. CLAES

De Minister van Justitie,
M. WATHELET

Met 's Lands zegel gezegeld :
De Minister van Justitie,
M. WATHELET